

Årsredovisning 2022

ÖSTHAMMARS
KOMMUN
- EN DEL AV ROSLAGEN

Innehållsförteckning

Organisation och övergripande kommentarer

Organisation	4
Nämnder och förtreondevalda.....	5

Förvaltningsberättelse

- Översikt över verksamhetens utveckling.....	10
- Den kommunala koncernen.....	11
- Händelser av väsentlig betydelse.....	12
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	12
- Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	15
- God ekonomisk hushållning och ställning.....	16
- Balanskravsresultat	25
- Väsentliga personalförhållanden	25
- Förväntad utveckling	28

Driftredovining.....	29
----------------------	----

Investeringsredovisning.....	30
------------------------------	----

Hållbarhetsredovisning.....	31
-----------------------------	----

Kommunens verksamhet

Kommunstyrelsen.....	40
Barn- och utbildningsnämnd.....	46
Bygg- och miljönämnd.....	52
Kultur- och fritidsnämnd.....	56
Socialnämnd.....	60

Resultaträkning.....	70
----------------------	----

Kassaflödesanalys.....	71
------------------------	----

Balansräkning.....	72
--------------------	----

Noter.....	74
------------	----

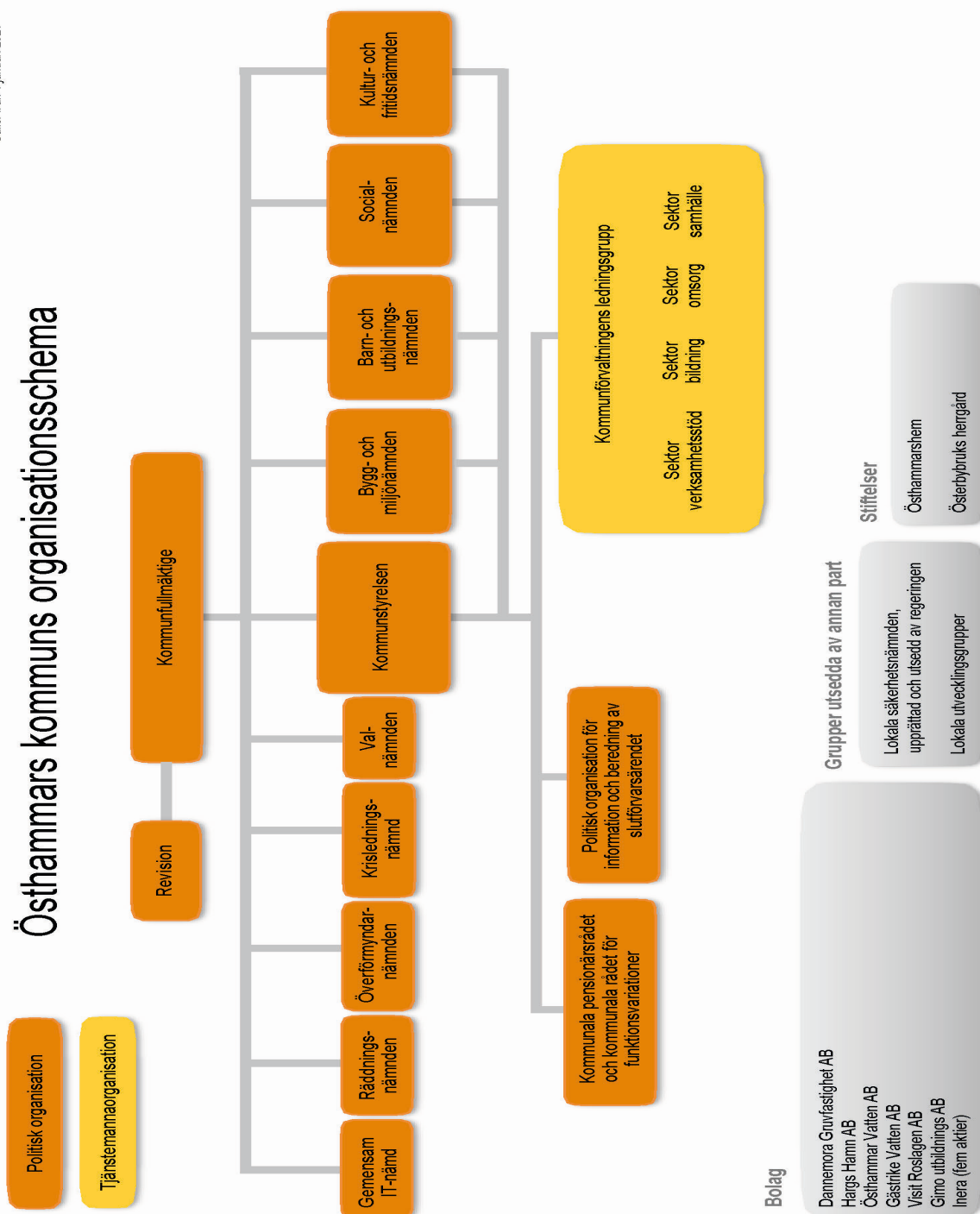
An aerial photograph of a residential neighborhood, showing various houses, streets, and green spaces. The entire image is covered with a semi-transparent red filter. The text is centered in the upper half of the image.

Organisation och övergripande kommentar

Organisation

Gäller från 1 januari 2021

Östhammars kommuns organisationsschema

Nämnder och förtroendevalda

Kommunfullmäktige

Lennart Owenius	Ordförande	M
Maria Nyström	1:e vice ordf.	KD
Jonas Lennström	2:e vice ordf.	S
Lisa Norén	Ledamot	S
Roger Lamell	Ledamot	S
Margareta Widén-Berggren	Ledamot	S
Sanne Lennström	Ledamot	S
Roger Jansson	Ledamot	S
Anna Frisk	Ledamot	S
Mattias Lundqvist	Ledamot	S
Ann-Charlotte Grehn	Ledamot	S
Tomas Bendiksen	Ledamot	S
Emmelie Göransson	Ledamot	S
Mika Muhonen	Ledamot	S
Mhesun Tekleab	Ledamot	S
Örjan Mattsson	Ledamot	S
Tomas Näslund	Ledamot	S
Fabian Sjöberg	Ledamot	M
Jessica Kumlin	Ledamot	M
Filip Uthammar	Ledamot	M
Anna-Lena Söderblom	Ledamot	M
Pär-Olof Olsson	Ledamot	M
Christina Williamsson Liw	Ledamot	M
Jan Holmgren	Ledamot	M
Astrid Wellsten	Ledamot	M
Veronica Dorestrand	Ledamot	M
Ylva Lundin	Ledamot	SD
Tony Strand	Ledamot	SD
Richard Halvarsson	Ledamot	SD
Linda Lövgren	Ledamot	SD
Stefan Larsson	Ledamot	SD
Måns Lorichs	Ledamot	SD
Tomas Wahlsten	Ledamot	SD
Fredrik Markusson	Ledamot	SD
Christian Lindberg	Ledamot	SD
Sabina Ståhl	Ledamot	KD
Erik Helén	Ledamot	KD
Ingrid Ragnar	Ledamot	KD

Madelene Alpsjö	Ledamot	KD
Josefine Nilsson	Ledamot	C
Inger Abrahamsson	Ledamot	C
Bertil Alm	Ledamot	C
Håkan Dannberg	Ledamot	C
Lars O Holmgren	Ledamot	BOA
Fredrik Jansson	Ledamot	BOA
Kristina Karl-Eriksdotter	Ledamot	BOA
Anders Hedberg Magnusson	Ledamot	V
Pernilla Grahm	Ledamot	V
Julia Carlström	Ledamot	L

Kommunstyrelse

Fabian Sjöberg	Ordförande	M
Ylva Lundin	1:e vice ordf.	SD
Lisa Norén	Ledamot	S
Tomas Bendiksen	Ledamot	S
Mattias Lundqvist	Ledamot	S
Jessica Kumlin	Ledamot	M
Måns Lorichs	Ledamot	SD
Sabina Ståhl	Ledamot	KD
Josefine Nilsson	Ledamot	C
Lars O Holmgren	Ledamot	BOA
Anders Hedberg Magnusson	Ledamot	V

Nämndernas ordförande och vice ordförande

Barn- och utbildningsnämnden

Josefine Nilsson	Ordförande	C
Matts Eriksson	1:e vice ordf.	S
Christer Lindström	2:e vice ordf.	M

Bygg- och miljönämnden

Tomas Bendiksen	Ordförande	S
Inger Abrahamsson	1:e vice ordf.	C
Lars O Holmgren	2:e vice ordf.	BOA

Kultur- och fritidsnämnden

Jonas Lennström	Ordförande	S
Lisa Landberg	1:e vice ordf.	C
Maria Nyström	2:e vice ordf.	KD

Socialnämnden

Lisa Norén	Ordförande	S
Cecilia Bernsten	1:e vice ordf.	C
Anna-Lena Söderblom	2:e vice ordf.	M
Valnämnden		
Camilla Strandman	Ordförande	C
Mika Muhonen	1:e vice ordf.	S
Lennart Owenius	2:e vice ordf.	M
Lokala säkerhetsnämnden		
Margareta Widén-Berggren	Ordförande	S
Lennart Owenius	1:e vice ordf.	M
Överförmyndarnämnd för Heby, Knivsta, Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner		
Christer Lindström	Ledamot	M
Gemensam nämnd för IT i Heby, Knivsta, Tierp, Älvkarleby och Östhammars kommuner		
Anders Beckman	Ledamot	C

Kommunfullmäktigeval 2022

	Antal röster	Procent	Mandat
Arbetarepartiet-			
Socialdemokraterna	4 301	29,53%	15
Moderaterna	2 864	19,67%	10
Sverigedemokraterna	2 589	17,78%	9
Kristdemokraterna	1 292	8,87%	5
Centerpartiet	1 289	8,85%	4
Lokalpartiet BoA	852	5,85%	3
Vänsterpartiet	577	3,96%	2
Liberalerna	355	2,44%	1
Miljöpartiet de gröna	274	1,88%	
Övriga anmälda partier	170	1,17%	

Östhammars kommuns ledningsgrupp

Peter Nyberg	kommundirektör
Helen Åsbrink	chef verksamhetstöd
Elin Dahm	chef attraktivitet
Christina Stenhammar	chef bildning
Lina Edlund	chef omsorg
Ulf Andersson	chef samhälle
Pauliina Lundberg	hr-chef

Förvaltningsberättelse

The background of the page is a photograph of a forest. The trees are tall and thin, with their trunks visible against a lighter sky. The ground is covered in a thick layer of fallen leaves and branches, creating a textured path. The entire image is overlaid with a semi-transparent green filter, which gives it a monochromatic, natural feel. The text 'Förvaltningsberättelse' is centered in the upper half of the image, written in a white, serif font.

I årsredovisningen redogörs för hur Östhammars kommuns verksamhet har utvecklats under året och hur de mål fullmäktige satt upp för verksamheten har uppfyllts. Årsredovisningens delar ska upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av kommunens resultat och dess ekonomiska ställning. En redogörelse för kommunens finansiella utveckling görs. Det är kommunstyrelsen som är ansvarig för årsredovisningen.

Ett grundläggande syfte med årsredovisningen är att utgöra grund för kommunfullmäktiges ansvarsprövning av kommunstyrelsen. Årsredovisningen ska lämnas till fullmäktige senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser.

Årsredovisningen består av

- En förvaltningsberättelse
- En driftredovisning
- En investeringsredovisning
- En resultaträkning
- En balansräkning
- En kassaflödesanalys

Förvaltningsberättelsen innehåller en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet. En utvärdering av om målen och riktlinjerna i kommunfullmäktiges beslutade budget har uppnåtts och följts. I förvaltningsberättelsen lämnas information om kommunens ekonomi utöver det som framgår av resultat och balansräkning, händelser som är av väsentlig betydelse för kommunen och som inträffat under året, en redogörelse för kommunens framtida utveckling, en redogörelse av kommunens anställda samt annan information som är väsentlig för fullmäktiges styrning och uppföljning av verksamheten.

ÖVERSIKT VERKSAMHETEN 5ÅR

RESULTATRÄKNING KOMMUN MNKR	2018	2019	2020	2021	2022
Intäkter	317,7	315,6	337,2	313,0	315,7
Kostnader	-1 489,9	-1 514,9	-1 558,5	-1 575,0	-1 683,1
Avskrivningar	-62,2	-63,8	-80,2	-73,8	-74,8
Verksamhetens nettokostnader	-1 234,3	-1 263,0	-1 301,4	-1 335,8	-1 442,2
Skatteintäkter och generella statsbidrag	1 234,2	1 271,7	1 333,1	1 404,6	-1 492,4
Verksamhetens resultat	-0,1	8,6	31,7	68,8	50,2
Årets resultat	1,1	11,2	32,6	69,3	49,7
NETTOINVESTERINGAR MNKR	136,4	122,8	132,2	117,2	143,4
BALANSRÄKNING KOMMUN MNKR					
Tillgångar	1 486,6	1 498,9	1 616,7	1 734,8	1 854,6
Eget kapital	735,8	747,0	779,6	848,9	898,5
Skulder och avsättningar	750,9	751,9	837,2	886,0	956,1
NYCKELTAL					
Resultatets andel av skatteintäkter kommunen	0,1%	0,9%	2,4%	4,9%	3,3%
Soliditet kommunen	49%	50 %	48%	49%	48%
Soliditet inkl. pensionsförpliktelser kommunen	19%	20%	22%	25%	27%
Utdebitering kommunalskatt (kr)	21,69	21,69	21,69	21,69	21,69
Självfinansieringsgrad investeringar, kommunen	46%	61%	85%	122 %	87%
Tillgångar kommunen (kr/inv.)	67 428	67 365	72 659	77 573	83 001
Eget kapital kommunen (kr/inv.)	33 371	33 572	35 035	37 958	40 214
Antal tillsvidareanställda kommunen	1 772	1 765	1 744	1 767	1 801
Soliditet inkl. pensionförpliktelser koncernen	18%	20 %	22%	24%	25%
Tillgångar koncern (kr/inv.)	115 444	114 822	124 526	132 052	142 915
Eget kapital koncernen (kr/inv.)	41 845	42 748	46 070	50 219	53 575
Resultat koncernen mnkr	21,5	28,3	71,7	98,2	74,0
Antal invånare 12-31	22 048	22 250	22 251	22 364	22 344

Den kommunala koncernen

Koncernen Östhammars kommun består förutom av kommunen av bolagen Östhammar vatten AB, Dannemora gruvfastighet AB och Hargs hamn AB, 79 % ägarandel. Östhammarshem är en stiftelse och ägs formellt inte av kommunen men då kommunen borgar för stiftelsen lån har kommunen ett avgörande inflytande.

Omsättningen för bolagen i koncernen exkl Östhammars kommun uppgick under året till 295 mnkr (276 2021). Årets resultat för bolagen exkl kommunen uppgår till 24 mnkr (29 2021). Liksom föregående år är det det Hargs hamn som visar den högsta omsättningsökningen.

Östhammarshem har under året färdigställt nya bostäder i Östhammar och i Gimo har det före detta huvudkontoret byggts om till lägenheter. Gräsö skola har köpts köpts av kommunen för att byggas om till bostäder. Man har installerat laddplatser för fordon vid flera bostäder.

Hargs Hamn AB hade 231 (195) anlöpande far-

tyg under året. Man hanterade 801 000 ton gods under året. Massaved och timmer är bland de godsslag som ökat under året. Byggandet av den nya kajen fortskrider och beräknas vara färdigställt vid halvårsskiftet 2023. Den nya kajen ger möjlighet att ta emot fartyg på upp till 40 000 ton. Även möjligheterna att hantera spannmål har utökats genom fler silos. Spannmål är ett av de godsslag som kommer få störst nytta av den nya kajen.

Östhammar vatten har under året levererat mer vatten till Alunda och Österbybruk tack vare den nya överföringsledningen från Tierp. En utvecklingsplan tagits fram för säkerställa VA-försörjningen i Östhammar och Öregrund. Detta kommer ge möjlighet att ansluta fler abonnenter till ledningsnätet i kommunens östra delar. Vid Reningsverket i Öregrund har inte reningen fungerat tillfredställande under året trots att åtgärder vidtagits för att lösa problemen.

Dannemora gruvfastighet är vilande och inte bedrivit någon verksamhet på flera år.

KONCERNEN ÖSTHAMMARS KOMMUN MNKR	2018	2019	2020	2021	2022
Bruttoomsättning	1 622	1 681	1 679	1 721	1 794
Balansomslutning	2 545	2 555	2 771	2 953	3 193
Resultat					
Östhammars kommun	1,1	11,2	32,6	69,3	49,7
Östhammarshem	15,5	7,4	24,5	16,6	14,0
Hargs hamn AB	0,0	0,0	6,2	7,3	10,5
Dannemora gruvfastighet AB	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1
Östhammar vatten AB	0,0	-1,7	1,9	0,0	0
Elimineringar	4,9	11,4	-10,4	5,1	0,0
SUMMA	21,5	28,3	71,7	98,3	74,0

Händelser av väsentlig betydelse

Östhammars kommun fick efter valet i september en ny politisk majoritet i Fullmäktige. Den nya styrande majoriteten utgörs av Moderaterna, Sverigedemokraterna, Kristdemokraterna och lokalpartiet BOA. Platsen som kommunstyrelsens ordförande innehas av Moderaterna.

Regeringens beslut om slutförvar av använt kärnbränsle i Forsmark. Östhammars kommun kommer att påverkas inom flera områden, bostadsutveckling, befolkningsutveckling, pendlingsströmmar och en ökad efterfrågan på såväl arbetskraft som varor och tjänster.

Region Uppsalas beslut om färdigställande av länsväg 288 samt finansiering, i Länstransportplanen. Detta beslut innebär att pendling till och ifrån Östhammars kommun kommer att underlättas, resvägar förkortas och restiden minskar. Östhammars kommun blir mer tillgängligt.

En bit in på 2023 beslutade kommunfullmäktige att godkänna försäljningen av Östhammars stadsnät till ett privat företag.

Kommunfullmäktiges beslut om utbyggnad av VA-systemet, dels vilka systemlösningar som förordas samt finansiering av utbyggnaden. Detta beslut innebär att bostadsutvecklingen kan ta fart i princip hela kommunen. Bostadsutveckling och befolkningsutveckling kommer att påverkas positivt av detta.

Utöver ovanstående påverkas såväl kommunen som kommunkoncernen av pandemins efterdyningar, det ryska invasionskriget i Ukraina, bränsletillgång i Europa, höga el- och drivmedelspriser samt inflation och höjda räntenivåer.

Sammantaget ger detta ett mycket osäkert läge.

Sammantaget, flera beslut påverkar kommunen i positiv riktning, satsningen på infrastruktur i väg och vatten innebär ökade möjligheter för bostadsutveckling. En tillväxt i befolkningen skapar både möjligheten för företag att anställa medarbetare lokalt samtidigt som skatteunderlaget växer. Trots ovanstående finns anledning för Östhammars kommun att följa den ekonomiska utvecklingen kontinuerligt och noggrant, då stor osäkerhet präglar rapporteringen.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Östhammars kommun redovisar 2022 ett resultat på 50 mnkr vilket är överskott mot budget på 13 mnkr. Budgeterat resultat var ett överskott på 37 mnkr. I redovisat resultat ingår jämförelsestörande poster på 39 mnkr. Dessa består av kostnad för pensionsinlösen 25 mnkr och nedskrivning av anläggningstillgångar med 14 mnkr. Jämfört med prognostiserat resultat vid delårsbokslutet (72 mnkr) är resultat sämre men i delårsprognosen räknades det inte med att några jämförelsestörande poster skulle uppstå. Koncernen Östhammars kommun redovisar ett resultat på 74 mnkr vilket är sämre än 2021.

I likhet med föregående budgetår är det skatteintäkter och generella statsbidrag som är betydligt högre än budget, 59 mnkr. En stor del av de tillkommande skatteintäkterna avser korrigerad slutavräkning för både 2021 och 2022. Kommunens budget bygger på skatteintäktsprognosen som SKR lämnar i april året före aktuellt budgetår. Prognosen för skatteintäkterna budgetåret 2022 liksom för 2021 har kraftigt underskattat utvecklingen av skatteintäkterna. Förutom höga skatteintäkter har kommunen även fått högre

generella statsbidrag än förväntat. Det gäller två olika statsbidrag för avsedda att förstärka bemanningen inom kommunens omsorgs verksamhet.

Att skatteintäkterna blir så mycket högre än förväntat är till viss del glädjande men är också till viss del ett problem. Kommunens ekonomistyrning blir svårare och kanske hade budgeten utformats annorlunda om skatteintäktsprognosen varit mer precis. Å en sidan stärker ett stort överskott kommunens ekonomi långsiktigt vilket är positivt. Å andra sidan tyder ett stort överskott man kanske man avstått från att genomföra verksamhet man ville göra om man vetat hur stora skatteintäkterna faktiskt blev. Ett stort överskott kan även vara ett tecken på att man tagit ut högre skatt än nödvändigt för att göra den verksamhet man avsett att genomföra.

Verksamhetens nettokostnad har ökat med 8 % 2022 jämfört med 2021. Om jämförelsestörande poster räknas bort har verksamhetens nettokostnader ökat med 5% jämfört med 2021. Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med 6 %.

Nämndernas drifredovisning

Nämndernas verksamhetskostnad framgår av Drifredovisningen.

Kommunstyrelsen visar ett stort underskott. Det har två huvudsakliga förklaringar, nedskrivningskostnader och pensionskostnader. Dels har ett nedskrivningar gjorts av merparten av återstående delen av gamla Frösåkersskolan dessutom har delar av gatubelysning skrivits ner då dessa varit felaktigt tidigare varit felaktigt bokförda. Kommunens gatubelysning ägs av Vattenfall. Detta kostade kommunen 19 mnkr.

Inom pensionsområdet har kommunen genomfört en så kallad inlösen av intjänade pensionsrätter. Detta kostade kommunen 25 mnkr 2022.

Barn och utbildningsnämnden visar ett överskott på 9,7 mnkr jämfört med en nollresultat som prognosticerades i delårsrapporten. Överskottet återfinns till största delen på nämndgemensamma poster. Här kan nämnas budget för hyra av nya lokaler som inte nyttjas på grund av försenade byggen. Nämnden har fått kompensation från Försäkringskassan för höga sjuklöner vilket man inte räknat med. En gemensam kostnad som visar underskott är skolskjuts beroende på högre bränslekostnader. Nämnden har också högre kostnader för avskrivningar än man budgeterat för. Den direkta skolverksamheten redovisar överskott inom grundskola och förskola vilket förklaras av att man inte lyckas tillsätta vakanta tjänster.

Socialnämnden visar ett mindre överskott på 1,7 mnkr jämfört med ett förväntat underskott på 4,9 mnkr i delårsrapporten. Det fanns osäkerhet vid delårsbokslutet i augusti hur vissa statsbidrag skulle bokföras vilket påverkade prognosen. Trots att nämnden visar överskott kvarstår obalanserna inom inom nämndens verksamheter. Nämndövergripande verksamhet visar ett överskott beroende på högre statsbidrag än förväntat. Myndighet omsorg redovisar ett överskott beroende på mindre externa placeringar av barn och vuxna samt lägre kostnader för ekonomiskt bistånd. Även myndighetsverksamheten inom äldre- och LSS- omsorg har lägre kostnader än budget. Däremot så visar Produktion omsorg ett betydande underskott både inom hemtjänsten och inom särskilt boende. Inom hemtjänst beror det dels på färre utfärda

timmar och att andelen timmar som ersätts ha minskat. Ersättningen som utgår för beviljade timmar täcker inte den faktiska kostnaden för dessa. Inom särskilt boende är det sjuklönekostnader tillsammans med övertidstimmar som orsakar underskott.

Miljö- och byggnadsnämnden redovisar ett underskott 0,5 mnkr vilket primärt beror på minskade ansökningar om bygglov.

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett överskott på 1,1 mnkr vilket beror lägre personalkostnader än budget samt att man erhållit ersättning för sjuklön från Försäkringskassan vilket man inte räknat med.

Investeringar

Kommunens investeringar uppgick under året till 143 mnkr. De största investeringarna var nya förskolor i Östhammar och Österbybruk samt en ny matsal vid nya Frösåkersskolan. I samband med matsalen byggdes även befintligt skyddsrum vid Frösåkersskolan om. Självfinansieringsgraden av investeringarna uppgick till 87%.

För koncernen Östhammars kommun uppgick investeringarna till 311 mnkr med en självfinansieringsgrad på 63%.

Soliditet

Soliditet är ett mått som visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med eget kapital. Eget kapital är kommunens ansamlade överskott. Soliditeten var vid årsskiftet 48% en procentenhet sämre än 2021. Inklusive samtliga pensionsförpliktelser uppgick soliditeten till 27 % vilket är en förbättring mot 2021. Det placerar Östhammar bland snittet av

svenska kommuner men jämför man bara med den kommungrupp Östhammar är vi bättre än genomsnittet. På koncernnivå är soliditeten 25 % inklusive samtliga pensionsförpliktelser.

Om Östhammar inte hade redovisat redovisat jämförelsestörande i årets bokslut hade soliditeten blivit högre. Fördelen med att redovisa jämförelsestörande poster 2022 är att detta förfarande kommer ge lägre kostnader och förbättrade resultat under kommande år.

Lån

Under året har Östhammars kommun ökat sina långsiktiga lån till 520 mnkr. Inom koncernen har alla bolag ökat sin skuldsättning så att den totala låneskulden för kommunkoncernen är 1 500 mnkr. Räntan har stigit mycket under året men det har ännu inte påverkat kommunens räntekostnader i någon större omfattning. På ungefär en tredjedel av koncernens lån kommer räntan att förändras under det kommande året. Den genomsnittliga låneräntan för kommunkoncernen under det senaste året är 1%.

Pensioner

Kommunens totala pensionskostnader inklusive sociala avgifter uppgick till 120 mnkr 2022 en ökning med drygt 20 mnkr. Under året genomförde vi en inlösen av intjänade pensionsrätter för ett antal tidigare anställda som får pension från Östhammar, kostnad cirka 25 mnkr. Kortfattat kan en inlösen beskrivas som att kommunen betalar av framtida pensionskostnader i förväg för att på så sätt minska framtida pensionskostnader. Kostnaden uppstår året för inlösen vilket minskar kostnaden för kommande år. Den inlösen vi gjorde väntas minska

kommunens framtida årliga pensionskostnader med cirka 2 mnkr per år.

Kommunens totala pensionsskuld vid utgången av 2022 var 466 (480) mnkr. Av dessa redovisas 66 mnkr i balansräkningen och övriga 400 mnkr som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen, dvs den syns inte i kommunens bokföring. Pensionsskulden har under flera år minskat men på grund av höga inflationen kommer den istället att öka de kommande åren.

Från och med 2023 gäller ett nytt pensionsavtal för den kommunala sektorn. Det nya systemet är helt premiebaserat och alla kostnader för pension kommer att bokföras samma år som pensionen tjänas in. Detta innebär att pensionskostnaderna framöver blir mer förutsägbara och den osäkerhet om kostnader som befintligt pensionssystem har på sikt kommer försvinna. Nuvarande system kommer dock att hänga med många år framöver så länge det finns individer som tjänat in sin pension genom det.

Skattekraft och skattesats

Begreppet skattekraft är den genomsnittliga beskattningsbara förvärvsinkomsten per kommuninvånare. Kommunens skattekraft var 218 760 kr/inv. 2022 vilket är 96 procent av riksgenomsnitt, en nivå som Östhammar legat på under ett flertal år. I figuren syns Östhammars skattekraft jämfört med några andra kommuner i länet. Östhammars skattekraft är högre än många andra kommuner i länet och riket vilket ger kommunen ett större handlingsutrymme. Skattekraften är trögrörlig och för att nå upp till rikssnittet behöver kommunens skattekraft öka snabbare än landet i övrigt. Skillnaden i skattekraft mellan kommuner utjämnas till stor del genom det kommunala utjämnningssystemet.

Kommunens skattesats 2022 var 21,69 kr och den genomsnittliga för riket var 20,67 kr. Skattesatsen har legat på samma nivå under flera år.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Den årliga budgetprocessen

Genom den årliga budgetprocessen fastställer Kommunfullmäktige mål och uppdrag och fördelar resurser till nämnderna. Budgetarbetet inleds i oktober, 14 månader innan budgeten träder i kraft. Majoritetens budgetarbete leds av den så kallade budgetberedningen. Beredningsgruppen tar fram förslag till budgetamar, mål, styrtal och måltal i sådan tid att de kan presenteras för- och diskuteras i KSAU och Kommunstyrelsen under våren, för att slutligen beslutas av Kommunfullmäktige i juni.

Utifrån de beslutade budgetamarna kan nämnderna arbeta vidare med sina respektive budgethandlingar. Här beskriver nämnderna verksamhetsförändringar för planeringsperioden utifrån demografisk utveckling, verksamhetens resultat, måluppfyllelse, och förändringar i omvärlden. Detta mynnar ut i nämndens mål, styrtal och måltal. Efter att nämnderna har antagit sina budgethandlingar kan förvaltningen upprätta såväl budget som verksamhetsplanering, med målsättningar, styrtal och aktiviteter för att nå nämndmålen, på detaljnivå.

Uppföljningsprocessen

Varje nämnd och bolag ansvarar för att regelbundet och systematiskt följa upp den egna verksamheten utifrån mål och resultat, kvalitet, ekonomi och personal. Kvalitet i analysarbetet är grundläggande för att kunna skapa välgrundade slutsatser och utveckla och förbättra den

kommunala verksamheten. En central princip i all analys är att fokusera på de mest väsentliga avvikelserna och deras eventuella underliggande orsaker.

Det åligger varje nämnd att ansvara för god kvalitet i uppföljningsarbetet och att det följer given process. Gemensam uppföljning sker vid sex tillfällen per år, efter utgången av februari, april, juni, augusti, oktober respektive december månad. Vid dessa tillfällen görs en mer noggrann uppföljning, där verksamheten periodiserar kostnader och intäkter samt lämnar ifrån sig en prognos för helåret. Uppföljningen efter april, augusti och december (tertiäl, delår respektive årsredovisning) mynnar ut i en formaliserad rapport. Nämnderna ansvarar för att rapportera till Kommunstyrelsen i enlighet med aktuella anvisningar. Kommunstyrelsen ansvarar i sin tur för att sammanställa och rapportera till Kommunfullmäktige utifrån budget och prioriterade mål samt övrigt som är av risk och väsentlighet utifrån Kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnder och styrelser.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Enligt Kommunallagen ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Östhammars kommun styr i riktning mot god ekonomisk hushållning genom riktlinjer för ekonomisk hushållning samt finansiella och verksamhetsmässiga mål med betydelse för en god ekonomisk hushållning

Kommunstyrelsens samlade bedömning är att kommunen i delar har uppnått god ekonomisk hushållning för helåret. Kommunen har i allt väsentligt följt de riktlinjer som upprättats för ekonomisk hushållning. För de finansiella målen

har ett av tre uppnåtts för helåret. För verksamhetsmålen har fem av sammanlagt tolv måltal uppnåtts för helåret.

Kommunfullmäktige beslutade i Årsbudget 2022, flerårsplan 2023 - 2025 om tre finansiella mål för god ekonomisk hushållning:

1. Resultatöverskott i procent av skatteintäkter, statsbidrag och utjämning ska på lång sikt uppgå till lägst 2,0%. Målet är uppfyllt för helåret då helårsresultatet är 3,3%.
2. Verksamhetens nettokostnad får inte öka snabbare än ökningen av skatteintäkter och generella statsbidrag. Målet är inte uppfyllt för helåret då skatteintäkter och generella statsbidrag ökat med 6,3% emedan verksamhetens nettokostnad ökat med 8,0%.
3. Samtliga nämnder följer budget. Om en nämnd prognostiserar ett underskott/överskott om > 1% av sin budgetram ska Kommunstyrelsen skyndsamt underrättas. Målet är ej uppfyllt för helåret då Kommunstyrelsen redovisar ett underskott större än 1% för helåret samtidigt som såväl Bygg- och miljönämnden som Kultur- och fritidsnämnden uppvisar överskott överstigande 1%.

Kommunfullmäktige beslutade i Årsbudget 2022, flerårsplan 2023 - 2025 om fyra strategiska inriktningsområden vars utfall bedöms med stöd av tolv styrtal. Kommunstyrelsen konstaterar att fem av tolv måltal uppnåddes för helåret, två saknar utfall och fem uppnåddes ej.

Kommunstyrelsen konstaterar att företagarnas nöjdhet med den kommunala servicen ökat, samtidigt kan vi fortfarande identifiera områden där vi bör utvecklas, däribland rådgivning och kommunikation. Befolkningsutvecklingen

fortsätter att stå stilla, mycket beroende på den svaga bostadsutvecklingen i kommunen. Dock finns det ljuspunkter då förutsättningarna för ökat byggande förbättrats dels genom överföringsledning, dels genom det beslut av utbyggnad av vatten och avlopp i de östra delarna som antogs av Kommunfullmäktige under 2022.

Årets ekonomiska resultat är mycket bra. Främst beror detta på att skatteintäkterna ökat mer än beräknat. Här finns en oro för framtiden då kommunens intäkter växer väsentligen långsammare än kommunens behov och kostnader. Detta kommer att kräva såväl ökad effektivisering som prioriteringar under 2023-2025. Avseende miljöområdet förlorar vi position gentemot kommunkollektivet. De områden vi främst behöver förbättra är hantering av dagvatten, avfallshantering samt att skapa förutsättningar för cirkulär ekonomi.

Kommunstyrelsen konstaterar vidare att resultaten i gymnasiet har fallit ytterligare under 2022, detta är allvarligt både utifrån ett individperspektiv men också ett samhällsperspektiv. Det är särskilt viktigt att följa den utveckling

som sker. Även om näringslivet inte ser någon försämring avseende kompetensförsörjning så pekar alla rapporter i den riktningen. Även detta är ett område där utvecklingen behöver följas noggrant. Här behöver vi pröva både arbetssätt, organisation, teknik och ledarskap.

Kommunstyrelsen konstaterar vidare att Östhammars kommun är en trygg kommun. Ett flertal mätningar visar att våra invånare är väsentligen mer trygga med sina omgivningar än andra kommuners invånare. Viktigt är att vi håller fast vid ett förebyggande arbete och bygger relationer med såväl polis, fastighetsägare och det lokala näringslivet.

Slutligen, Kommunstyrelsen konstaterar att förtroende och delaktigheten förbättras något, om än från en låg nivå. Det är rimligt att anta att detta har en koppling till att det hölls allmänna val under året och att synligheten har varit större. Detta område kräver även fortsättningsvis synlighet från de förtroendevalda och ett gott och professionellt bemötande från kommunens samtliga verksamheter.

Namn på mål	Målbeskrivning	Måluppfyllelse
EN ATTRAKTIV OCH VÄXANDE KOMMUN		
Företagarnas nöjdhet med kommunens service	Måltal 70 Utfallet fås genom Insikt som är en servicemätning av kommunernas myndighetsutövning inom brandskydd, bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll samt serveringstillstånd.	Utfall 72 Måлтаlet är uppnått och och det sammanvägda (aggregerade) värdet ligger uppskattningsvis numera endast några enheter från riksgenomsnittet. Företagarnas nöjdhet med kommunens myndighetsövning har förbättrats tydligt under de senaste åren. Inom ett av myndighetsområdena (bygglov) är företagskundernas nöjdhet med kommunen så hög att det sannolikt är bland de absolut högsta i landet (81). Detta bidrar förstås till att driva upp det aggregerade värdet, vilket indikerar att kommunen alltjämt har utvecklingspotential inom några av de övriga myndighetsområdena. Vid en granskning av serviceområdena är det bemötandet som våra företagskunder skattar som högst. Värdet inom bemötande är 77 vilket gränsar till mycket högt i en nationell jämförelse. Serviceområdet information har klättrat tydligast, men är fortfarande det område som skattas lägst (68).
Befolkningsutveckling, nettoökning av befolkningen	Måltal 100 Utfallet fås genom SCB:s öppna statistikdatabas	Utfall -20 Måлтаlet är ej uppnått. Året inleddes svagt med födslokal tydligt under antalet avlidna. Till del kompenseras detta av att inflyttningarna är större än utflyttningarna. Över tid finns förutsättningar att öka inflyttningen ytterligare i framförallt Alunda, där både nya detaljplaner utvecklas och där större markanvisningar planeras. Den nya majoriteten planerar också för ytterligare stimulanser för bostadsbyggande på landsbygden, vilket kan ge effekter över lite längre tid givet att livsbetingelserna med bl.a. kommunikationer och tillgänglighet stärks.

Namn på mål	Målbeskrivning	Måluppfyllelse
Kommunernas boendattraktivitet	Måltal 105 Utfallet fås genom den årliga undersökningen Bäst att leva, där Handelshögskolan i Jönköping och tidningen Fokus poängsätter och rankar Sveriges kommuner. Ett lågt utfall är bättre.	Måltalet är ej uppnått. Styrtalet består av en undersökning som årligen gjorts av tidskriften Fokus och dessvärre har Fokus ej genomfört undersökningen under 2022. Ett alternativt sätt att följa boendattraktivitet är genom SCB:s medborgarundersökning där bland annat frågan ”Vad tycker du om din kommun som en plats att bo och leva på?” där 94% av de tillfrågade kommuninvånarna för 2021 svarade Ganska bra eller Mycket bra. Utfallet av årets undersökning var att 90% upplevde kommunen som en bra plats att bo och leva på. Exempel på förbättringar är att vattenledningen från Örbyhus till Österbybruk och Alunda nu är klar och i bruk. Det innebär att den årliga vattenbrist som drabbat orterna under sommarmånaderna nu är avvärd. Slutförvarsfrågan har fått ett avslut och detta har mottagits positivt av de boende i kommunen. Information om kommunens verksamhet har delats ut i en broschyr till kommunens alla hushåll för att motivera fler att vara med och påverka utvecklingen i samhället. Invånares upplevda delaktighet korrelerar med den upplevda boendattraktiviteten. Under året har flera betydande verksamheter tagit beslut om att etablera sig i kommunen under kommande år.

EN HÅLLBAR KOMMUN

Lågsiktiga finansieringen av välfärdstjänster, resultat i % av skatteintäkter	Måltal 2,5% Utfallet fås från den egna redovisningen och där det ekonomiska resultatet beräknas som en procentsats av summan av skatteintäkter och generella statsbidrag.	Utfall 3,3% Måltalet är uppnått. Årets starka resultat är en effekt av ökade skatteintäkter och ökade statsbidrag. Dessutom har samtliga nämnder, förutom Kommunstyrelsen, ett bättre resultat än förväntat. Att resultatet skiljer sig mycket mellan tertiäl 2 och tertiäl 3 är beroende på stora nedskrivningar samt inlösen av pensioner. Vidare ser vi även att såväl kostnader som intäkter inte periodiserats i tillräcklig omfattning.
---	---	---

Namn på mål	Målbeskrivning	Måluppfyllelse
Medellivslängd	Måltal 83,3 Utfallet, som är ett genomsnitt av värdet för kvinnor och män, beräknas av SCB och publiceras på Kolada. se	Måtalet är ej uppnått. Utfallet för 2022 presenteras under vecka 10 men prognosen är att måtalet ej kommer att nås. Flertalet av kommunens nämnder arbetar inom områden som, antingen mer direkt, eller långsiktigt och indirekt, syftar till att höja invånarnas medellivslängd. Spektrat är brett och innefattar bland annat suicidprevention, miljö- och hälsoskyddsmyndighetsutövning, serveringstillstånd, skötsel och underhåll av vägar, gång- och cykelvägar samt tillhörande belysning men också individnära insatser inom hemtjänst, särskilda boenden, träffpunkter och boendestöd samt det ständigt pågående arbetet med att främja folkhälsan och höja utbildningsnivån, en parameter som kraftigt korrelerar med livslängd.
Aktuell hållbarhetsrankning av kommuner	Måltal 125 Utfallet fås genom undersökningen Sveriges Miljöbästa kommun där tidningen Aktuell hållbarhet poängsätter och rankar Sveriges kommuner. Ett lågt utfall är bättre.	Utfall 205 Måtalet är ej uppnått. Kommunen har sedan år 2013 förbättrat sin placering kontinuerligt med några undantag, men i årets resultat backar kommunen rejält. Inom två av de fem områden där det i Årsredovisning 2021 konstaterades att det fanns utvecklingspotential, har kommunen påbörjat ett förbättringsarbete. Det handlar om avfallshantering där kommunen tagit fram förslag till en uppdaterad avfallsplan inkl. handlingsplan samt dagvatten där kommunen tillsammans med GVAB påbörjat arbetet med policy och inriktning för hantering av dagvatten. Inom tre ytterligare områden där utvecklingsbehov konstaterades har inga kända förbättringsarbeten påbörjats. Det handlar om cirkulär ekonomi (t.ex. byggprojekt, IT-utrustning etc.), kemikaliehantering i kommunala verksamheter och hållbarhetskrav på ekonomiska placeringar. Ett område som redan tidigare bedömdes svårt att arbeta med är koldioxidbudget. I årets enkät del fanns flera nya frågor bland annat gällande hur kommunen arbetar med klimat- och energiåtgärder, klimatanpassning och PFAS i miljötillsynen. Inom dessa områden fick kommunen låga poäng i rankingen. För att stiga i rankingen kommande år krävs ett mer systematiskt miljöarbete, fortsatt genomförande av påbörjade utvecklingsprojekt inom vatten och avfall, riktade satsningar på de tre tidigare beskrivna utvecklingsområdena, men även ett ökat fokus på klimat, energi samt PFAS.

Namn på mål	Målbeskrivning	Måluppfyllelse
EN LÄRANDE KOMMUN		
Andel elever som tagit gymnasieexamen inom fyra år	Måltal 75% Utfallet, som baseras på kommunens inregistrering, beräknas av SCB och publiceras på Kolada.se.	Utfall 63,4% Måltalet är ej uppnått. Den totala genomströmningen, inklusive IM, har ökat något men är för andra året på rad lägre än riket. Genomströmningen på yrkesprogrammen var 86,1 % (riket 78,8 %) och genomströmningen på högskoleförberedande program var 82,4 % (riket 85,7 %). Den fjärr- och distansundervisning som gymnasieskolan fått anpassa sig till under coronapandemin har varit utmanande för både skolan och eleverna och där en utmaning har varit att hålla kvar motivation hos elever och anpassa undervisningen efter elevernas förutsättningar och behov på distans. Det kompensatoriska uppdraget har utmanats när undervisningen har bedrivits delvis via fjärr- och distans och en risk är att genomströmningen tar längre tid då elever med svag studiebakgrund inte lyckats fullfölja sin utbildning eller behöver längre tid för att genomföra den. Fler elever än tidigare har valt att avsluta gymnasiet utan examen. Gymnasieskolan har en mycket hög andel elever som påbörjar gymnasiet på ett av IM-programmen och ingångsvärdet (elevernas meritvärde från år 9) är relativt lågt i jämförelse med riket. De elever som sedermera byter från ett IM-program till ett nationellt program oavsett årskurs på det nationella programmet, har ofta behov av ett fjärde eller femte år. Med tanke på utbildningsskulden har gymnasieskolan vidtagit en hel del åtgärder som exempelvis sommarskola (frivillig lovskola på gymnasiet).

Namn på mål	Målbeskrivning	Måluppfyllelse
Näringslivets upplevelse av hur väl det går att rekrytera medarbetare i vårt geografiska område	Måltal 2,4 Utfallet fås genom undersökningen Företagsklimat som genomförs av Svenskt Näringsliv	Utfall 2,5 Måtalet är uppnått. Näringslivet har på riksnivå en betydligt mer negativ bild av tillgången till arbetskraft än vad de hade föregående år. I Östhammar har bilden inte försämrats lika mycket. Kommunen har en mycket låg generell arbetslöshet samtidigt som det finns ett flertal personer med behov av särskilt stöd för att komma i arbete eller utöka sin arbetsförmåga. En utökad samverkan mellan åtta Upplandskommuner, ReSam, syftar till att erbjuda regionens vuxna medborgare ett relevant utbildningsutbud inom hela vuxenutbildningen men framförallt gällande yrkesutbildning. Inom det arbetsmarknadspolitiska området finns en samverkan med bland annat Arbetsförmedlingen och särskilt stor vikt läggs vid gemensamma samverkanslösningar i frågor som rör lokal och regional utveckling, kompetensförsörjning samt insatser för nyanlända och för personer med särskilt behov av stöd för att komma i arbete, på såväl lokal som regional nivå. Kommande år kommer kompetensförsörjningsfrågan bli än viktigare - och svårare. Teknisk kompetens i form av CNC-operatörer, tekniker och ingenjörer kommer att behövas till bland annat Sandvik, Forsmark, Dannemora gruva, slutförvaret och flygbränslefabrik.
Andel medarbetare som erbjuds kompetensutveckling i sitt arbete	Måltal 85 % Utfallet fås genom kommunens egna Lärandeenkät	Utfall 66% Måtalet är ej uppnått. Trots att fokus på lärande och kompetensutveckling har under året förstärkts på övergripande nivå genom bland annat förbättrad introduktion av chefer, chefsdialoger med fokus på gemensamt lärande och nyuppstart av lärandeplattformen InfoCaption, har inte målet uppnåtts. Arbete kvarstår att göra.

Namn på mål	Målbeskrivning	Måluppfyllelse
EN ÖPPEN KOMMUN		
Andel invånare med upplevd möjlighet att delta aktivt i arbetet med kommunens utveckling	Måltal 30 % Utfallet fås genom SCB:s medborgarundersökning	Utfall 28% Måtalet är ej uppnått. Under året har val hållits vilket tenderar att öka intresset för samhällsfrågor och förvaltningen har genomfört fler insatser jämfört med tidigare, bland annat har en informationsbroschyr om kommunens verksamhet samt forum för delaktighet distribuerats till alla hushåll – ett led i att förstå hur man kan vara delaktig i samhällsutvecklingen. Flera processer pågår där delaktighet är en viktig komponent. Flera processer pågår där delaktighet är en viktig komponent, till exempel arbetet med utvecklingen av hamnen i Öregrund och utvecklingen av Alunda när orten växer. En lärdom är att det behöver vara tydligt från start att delaktighet inte innebär att alla som deltar får som de vill. Om förväntningarna är sådana blir risken överhängande att någon eller flera grupper upplever sig förfördelade och blir missnöjda. En tydlighet i kommunikation kring förväntningar krävs, annars finns en risk att upplevelsen av delaktighet snarare försämras då förväntningar och genomförande inte är i linje med varandra.
Andel invånare med förtroende för kommunens politiker	Måltal 35 % Utfallet fås genom SCB:s medborgarundersökning	Utfall 37% Måtalet är uppnått. Under året har val hållits, något som ökar antalet möten mellan invånare och politiker. Under året har ett flertal aktiviteter gjorts kopplat till dialog med invånare. Detta har skett dels i frågan om utvecklingen av Öregrunds hamnområde och framtagandet av kommunens nya Översiktsplan. Östhammars kommun har även medverkat vid Oland Visar och Albrektsmässan. Under året har även ett flertal stora frågor hanterats och beslutats. Dels frågan om ett slutförvar av använt kärnbränsle, dels utbyggnaden av Lv 288, Gimo-Börstil samt beslutet att bygga ut kommunens vatten och avloppssystem.

Namn på mål	Målbeskrivning	Måluppfyllelse
Andel invånare som känner sig trygga i sitt bostadsområde när det är mörkt ute.	Måltal 87 % Utfallet fås genom SCB:s medborgarundersökning	Utfall 88% Måltalet är uppnått. Andelen som känner sig trygga när det är mörkt ute är mycket högt i Östhammars kommun. 88% ger ett mycket högt eller högt betyg på den upplevda tryggheten, vilket ska jämföras med ett sverigesnitt om 75. När kommunen de kommande åren planerar att växa är det en uttalad ambition att detta inte sker på bekostnad av den upplevda tryggheten (givetvis). Därför ska särskild hänsyn tas till just detta i tillväxtarbetet.
UPPDRAG	Kommentar	
Vidta åtgärder för att sänka sjukfrånvaron	Uppdraget att sänka sjukfrånvaron fortsätter. Planen som togs fram tidigare har gett effekt. Under 2022 ökade sjukfrånvaron i Östhammars kommun från 7,4% år 2022 till 8,1%. Målet är en låg och stabil sjukfrånvaro. Arbete med fokus på bättre arbetsmiljöarbete, friskfaktorer, tidig och aktiv rehab samt goda ledare med goda förutsättningar behöver fortsätta för att åstadkomma den långvariga effekten.	
Förvaltningen får i uppdrag att stärka medborgardialogen	Arbetet med att stärka medborgardialog i kommunen har inletts men med modifieringen att följa KS beslut att stärka delaktighet. Medborgardialog är en del av delaktighetsarbetet men fler insatser, i enlighet med SKR:s delaktighetstrappa, behövs för att skapa förändring i medborgarnas upplevelse. För att motivera fler att vilja vara med och påverka skickade en broschyr ut under året där forum för delaktighet presenterades. Att bjuda in till mer delaktighet skapar en större förväntan om påverkan. Det är viktigt att tydliggöra att delaktighet innebär att många röster tas in och vägs samman. Delaktighet innebär inte att alla får som de vill utan att den gemensamma bilden och uppfattningen vävs samman för bättre beslut och mer långsiktig hållbarhet.	

Balanskravsresultat

I begreppet God ekonomisk hushållning ingår också att en balanskravsutredning görs av kommunens resultat. Vid balanskravsutredning exkluderas reavinster, reaförluster och avsättningar till resultatutjämningsfond från det redovisade resultatet. Detta görs i syfte att få ett resultat som är jämförbart mellan olika år och andra kommuner. I tabellen nedan framgår årets balanskravsresultat.

BALANSKRAVSUT- REDNING MNKR	2021	2022
Periodens resultat från resultaträkningen	69,3	49,7
Reducering av samtliga realisationvinster	-1,4	-4,9
Periodens resultat efter balanskravsjusteringar	67,9	44,8
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0
Periodens balanskravsresultat	67,9	0
Återställande av negativt resultat från tidigare år		
BalanskravsResultat	67,9	44,8

Väsentliga personalförhållanden

Under 2022 kostade löner, arvoden och övriga ersättningar 1073 (1028) mnkr. Av dessa var 731 (712) mnkr löner, 245 (238) mnkr arbetsgivaravgifter och 96 (78) mnkr pensioner). Summorna inom parentes avser motsvarande kostnader för 2021.

Antal anställda och anställningsform

Vid året slut var antalet tillsvidareanställda 1801 (1767 år 2021) varav 1498 (1478) kvinnor och 303 (289) män. Både i absoluta tal och omräknat till årsarbetare återfinns de flesta anställda inom socialnämndens och barn- och utbildningsnämndens områden som tillsammans sysselsätter nästan 80 % av kommunens medarbetare.

Kommunen har också ett större antal visstidsanställda i form av allmänna och särskilda visstidsanställningar eller vikariat. Vid årets slut hade vi 147 allmänna och särskilt visstidsanställda och 59 vikariat omräknat som årsarbetare.

ANSTÄLLNINGAR PER NÄMND 2021

ANSTÄLLNINGAR TOTALT

	KS	BMN	KFN	BUN	SN	2022	2021	2020	2019	2018
Tillsvidareanställningar	288	29	42	667	741	1 801	1767	1744	1765	1772
- varav kvinnor	209	11	27	571	660	1 498	1478	1479	1508	1511
- varav män	79	18	15	96	81	303	289	265	257	261
Omräknat till årsarbeten	273	29	32	635	648	1 657	1617	1589	1611	1606
Visstid omräknat till årsarbeten	19	4	0	78	57	147	158	184	105	144
Vikariat omräknat till årsarbete	15	1	2	13	34	59	66	56	55	52

Personalomsättning

Under 2022 lämnade 222 personer sin anställning i kommunen varav 59 gick i pension, vilket motsvarar en personalomsättning på 12,9 % inklusive och 9,3 % exklusive pension. Personalomsättningen har ökat från tidigare år och syns allra främst inom sektorerna omsorg och verksamhetsstöd. Inom sektor verksamhetsstöd är det främst i bristyrkena kock och upphandlare där personalomsättningen varit stor. Hög personalomsättning är inte önskvärd och medför både direkta och indirekta kostnader.

Sjukfrånvaro

Året inleddes och avslutades med höga sjuktal framförallt på grund av hög spridning av covid, säsongsinfluensa och vinterkräksjuka vilket påverkat årsresultatet med en ökning på totalen.

SJUKFRÅNVARO I RELATION TILL ORDI- NARIE ARBETSTID (%)	2022	2021
Totalt kommunen	8,1	7,4
Kommunstyrelsen	6,7	5,4
Bygg- och miljönämnden	3,2	2,1
Kultur- och fritidsnämnden	6,9	5,1
Barn- och utbildnings- nämnden	7,2	6,7
Socialnämnden	8,7	8,3
Åldern 1-29 år	8,4	6,6
Åldern 30-49 år	7,7	7
Åldern 50-99 år	8,5	7,9
Sjukfrånvaro från dag 60	28,4	29
Kvinnor	8,7	8,1
Män	5,5	4,2

Under kvartal två och tre ligger sjukfrånvaron däremot åter på normala och till och med något lägre nivå vilket även gäller den långa sjukfrånvaron från dag 60, som har minskat 0,5 procent jämfört med föregående år vilket kan tolkas som att förbättrade rutiner, stöd och andra insatser hjälper oss att stabilisera sjuktalen.

I arbetet med att få ner sjuktalen i Östhammars kommun har ett stort fokus legat på arbetsmiljöarbetet. Genom att utbilda kommunens chefer i de friskfaktorer som ska bidra till goda arbetsmiljöer med närvarande ledare, ett aktivt arbete med tidiga insatser och anpassning för våra sjukskrivna, hög delaktighet och utvecklingsmöjligheter, vill vi skapa attraktiva arbetsplatser där medarbetare stannar och trivs.

Heltid som norm

I oktober 2020 beslutade Kommunstyrelsen ett genomföra nämnds- och sektorsövergripande pilotprojekt "heltid som norm" i Gimo. Syftet var att bättra kompetensförsörja verksamheterna genom att vi blir en mer attraktiv och jämlik arbetsgivare. Samtidigt skapar vi förutsättningar för en god arbetsmiljö och högre kvalitet i verksamheten.

Utvärderingen av projektet visade att sysselsättningsgraden ökat från 89,18 % 2021 till 90,40% 2022.

Totalt 18 medarbetare önskade utökning av sysselsättningsgraden. 8 medarbetare utökade verkligen sin sysselsättningsgrad, medan ytterligare 4 medarbetare kunde fått utökning om de accepterat att gå till annan avdelning på arbetsplatsen eller gått till hemtjänsten. 6 medarbetare har inte fått utökning på grund av att budgeten inte tillåter detta i dagsläget.

Under 2023 ska arbetet fortsätta för att öka den totala sysselsättningsgraden och arbeta oss mot heltid som norm.

Satsa på medarbetare genom att stärka chefers förutsättningar

Senare års forskning om chefers villkor och förutsättningar visar att kraven har ökat på politisk insyn och det är alltmer fokus på ekonomi- och verksamhetsstyrning samt att det finns stora skillnader i förutsättningar. Ett område som har lyfts fram för att förbättra chefers förutsättningar är att minska antalet medarbetare per chef. I Östhammars kommun har vi sammanlagt 110 chefer i december år 2022. Av dessa har 78 st. ett fullt chefsansvar det vill säga både ansvar för verksamhet, personal och ekonomi. Det finns ytterligare 32 chefer/ledare med ett ledningsansvar, det vill säga att de har ansvar för ett till två av områdena verksamhet, personal och ekonomi men inte har det huvudsakliga ansvaret för verksamheten.

I tabellen nedan framgår hur stora grupper (direktrapporterande medarbetare) som personalansvariga chefer i Östhammars kommun har. En premis som kan stärka chefers förutsättningar är tillgång till förstärkt resurs i form av exempelvis biträdande chef, teamledare etcetera med personalansvar men utan ekonomi- eller verksamhetsansvar.

CHEFER OCH UNDERSTÄLLDA 2022

Antal medarbetare	Antal chefer	Antal chefer med underställda chefer
1-20 medarbetare	40	9
21-40 medarbetare	23	8
41-60 medarbetare	8	2
61- medarbetare	7	3
Totalt	78	22

Under året har en kvantitativ kartläggning och analys gjorts av delar av våra chefers organisatoriska förutsättningar. De faktorer som är undersökta är bland annat antal medarbetare per chef, antal verksamhetsadresser, administrativt stöd, möjlighet att arbeta på distans, vakanser, personalomsättning etc. Chefernas förutsättningar inom Omsorgen har särskilt undersökts under året. Prioriterade områden för att förbättra deras förutsättningar har genomförts.

Avslutningsvis kan det sägas att Östhammars kommuns uppdrag att leverera välfärd är fullständigt beroende av medarbetare och chefer. Därför är det viktigt att fortsätta satsa på god arbetsmiljö och närvarande och tydligt ledarskap.

Förväntad utveckling

Sveriges kommuner och regioner, SKR, publicerar löpande prognoser över hur den offentliga ekonomin utvecklar sig. I sin senaste rapport, publicerad i mitten av februari, rapporterar de att man nu kan se en påtaglig försämring av konjunkturen. En försämring som till stora delar beror på den höga inflationen och ränteläget. Under den sista delen av 2022 så sjönk den svenska bruttonationalprodukten, BNP och prognosen är att såväl BNP som sysselsättning kommer att sjunka under 2023. Det finns en fördröjning i hur inflationen påverkar samhället och dess aktörer vilket innebär att de höga prisnivåerna kommer att slå hårt på ekonomin under 2023. För kommunens del såg man tidigt under 2022 att inflation och priser rörde sig men det var först under senare delen av 2022 som det märktes på riktigt, i form av försämrat resultat, i kommunens driftuppföljning.

Kommunen hade 22 320 invånare 1 november 2022. Datumet är viktigt då invånarantalet vid detta datum ligger till grund för kommunens nivå, för nästkommande år, inom det statliga skatte- och utjämningsystemen. Kommunen budgeterar att invånarantalet kommer att öka

med 100 individer årligen under tidsperioden 2023 – 2025. Andelen personer över 65 år och under 18 år väntas under samma tid öka sin relativa andel av befolkningen. Lejonparten av den kommunala verksamheten är utformad för dessa grupper och de medför därför generellt högre kostnader för kommunen än personer i arbetsför ålder.

De tre senaste åren har kommunens resultat legat på i snitt 3,3 % av skatter och generella statsbidrag. Verksamhetens nettokostnader har samma period ökat med i genomsnitt 4,5% medan skatteintäkter och generella statsbidrag ökat med 5,5%. Resultatnivån i den budget som lagts för 2023, planperioden 2024-2026 är lägre än det faktiska utfallet för de tre senaste åren vilket är en följd av det ansträngda ekonomiläget i landet som stort.

Driftredovisning

PER NÄMND MNKR	INTÄKTER		KOSTNADER		NETTO		FÖREGÅ. ÅR UTFALL	BUDGET	AVVIK -ELSE
	BUDGET	UTFALL	BUDGET	UTFALL	UTFALL				
Kommunstyrelse	397,2	399,1	-613,8	-666,0	-266,9	-199,7	-216,7	-50,3	
varav pensioner och finanser	2,7	0,0	-21,5	-68,6	-68,6	-34,0	-18,8	-49,8	
varav kommunledningskontor	116,7	115,4	-250,1	-248,9	-133,5	-125,4	-133,4	-0,1	
varav enheten för arbete och sysselsättning	20,6	21,5	-28,3	-24,7	-3,1	-8,9	-7,7	4,5	
varav teknisk förvaltning	257,1	262,2	-314,0	-323,9	-61,7	-31,4	-56,9	-4,8	
Säkerhetsnämnd	0,4	0,2	-0,4	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bygg- och miljönämnd	19,2	17,3	-25,1	-22,6	-5,3	-4,9	-5,9	0,7	
Kultur- och fritidsnämnd	11,3	12,4	-53,0	-52,8	-40,3	-39,9	-41,7	1,4	
Barn- och utbildningsnämnd	47,0	78,4	-645,4	-669,1	-590,7	-574,4	-598,4	7,7	
Socialnämnd	391,5	393,9	-926,4	-933,0	-539,1	-516,9	-535,0	-4,1	
VERKSAMHETENS NETTO- KOSTNADER	866,5	901,4	-2 264,2	-2 343,6	-1 442,2	-1 335,8	-1 397,7	-44,5	
Skatteintäkter	1 145,6	1 176,3			1 176,3	1 117,7	1 145,6	30,6	
Utgjämning och Generella statsbidrag	313,9	346,2	-26,0	-30,0	316,2	286,9	287,9	28,3	
VERKSAMHETENS RESUL- TAT	2 326,0	1 838,2	-2 290,2	-1 787,9	50,2	68,8	35,8	14,4	
Finansilella intäkter	1,6	3,9			3,9	24,4	1,6	2,3	
Finansilella kostnader			-2,6	-4,5	-4,5	-23,9	-2,6	-1,9	
ÅRETS RESULTAT	2 327,6	1 842,1	-2 292,8	-1 792,5	49,7	69,3	34,8	14,8	

Investeringsredovisning

PER NÄMND MNKR	UTFALL 2021	UTFALL 2022	BUDGET 2022	BUDGET 2022 OCH ÖVER- FÖRT FRÅN FG ÅR	AVVIKELSE 2022
Kommunstyrelse	112,0	136,1	142,2	297,8	146,1
varav kommunledningskontor	0,7	0,2	2,5	2,8	2,8
varav teknisk förvaltning	108,9	136,0	138,2	292,0	141,8
varav affärsverksamhet renhållning	2,4	0,0	1,5	3,0	1,5
Bygg- och miljönämnd	0,2	0,0	0,2	0,2	0,2
Kultur- och fritidsnämnd	0,4	0,5	1,7	1,8	1,8
Barn- och utbildningsnämnd	3,5	4,4	2,5	11,6	11,6
Socialnämnd	1,1	2,3	2,3	3,0	3,0
NETTOINVESTERING	117,2	143,4	148,9	314,4	160,7
Finansiell leasing	57,9				
KONCERNBOLAG					
Hargs hamn	40,6	67,0			
Östhammarshem	65,4	72,9			
Östhammar vatten	73,6	28,0			
NETTOINVESTERING KOCERNEN	354,6	311,3			

STÖRRE INVESTERINGPROJEKT MNKR	UTGIFTER 2022		TOTALA UTGIFTER	
	BUDGET	UTFALL	BUDGET	UTFALL
Nya skolan Östhammar matsal	15,7	60,4		
Fsk Myran Alunda	30,0	0,0	30,0	0,0
Utbyggnad Olandsskolan Alunda	20,5	0,2	24,9	4,6
Utbyggnad Österbyskolan	0,5	1,0	29,6	30,1
Fsk Mineralen Österbybruk	24,1	20,3	52,1	48,3
Fsk Fröet Östhammar	50,7	28,9	51,8	29,9
Frösökårshallen Östhammar	15,0	1,3	16,8	3,1

Hållbarhetsredovisning

FN:s definition av hållbar utveckling är ”en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov”. I begreppet ingår att tillgodose grundläggande mänskliga rättigheter, möjlighet till utveckling och att upprätthålla de naturliga systemens förmåga att förse samhällen och människor med naturresurser och ekosystemtjänster. Sammantaget omfattar en hållbar utveckling många av de delar som ingår i en kommuns verksamhet och ansvarsområden. Begreppet omfattas av tre odelbara områden; social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Hållbarhetsredovisningen omfattar en samlad uppföljning av genomfört arbete under året utifrån kommunfullmäktiges strategiska inriktningsområde En hållbar kommun, antagna hållbarhetslöften och hållbarhetsnyckeltal.

Samlad bedömning

Östhammars kommun arbetar har under 2022 på flera sätt arbetat med att bli en mer hållbar kommun. Det finns fortsatta framgångar och utmaningar i arbetet.

God ekonomisk hushållning är ett grundläggande mål för kommunen och här kan vi konstatera att kommunen har uppnått en del av de uppsatta målen. Kommunen står inför stora investeringsbehov som kommer kräva kloka strategier och samarbeten framöver.

Att förvalta befintliga naturresurser är ett viktigt mål för Östhammars kommun, inte minst när det gäller vattentillgångar, strategisk markanvändning, god samhällsplanering och hur vi hanterar energiefektivisering, upphandling, kemikalier och avfallshantering. Kommunens arbete framöver skulle stärkas av ett mer systematiskt arbete i dessa frågor.

God hälsa är både en förutsättning och ett mål för välfärdsarbetet som bör riktas så att skillnader i hälsa minskar. Kommunen har ansvar för alla invånare men särskilt för de grupper som har störst behov av kommunens insatser. För att kunna rikta arbetet så att skillnader i hälsa minskar är det viktigt att analysera skillnader mellan kön men även att vara uppmärksam på skillnader mellan grupper. För att bibehålla och öka hälsoläget i befolkningen är det fortsatt viktigt att skapa förutsättningar för goda och jämlika livsvillkor, levnadsförhållanden och att främja goda levnadsvanor bland invånarna.

En hållbar kommun

Samtliga nämnder har under året haft mål kopplade till det strategiska inriktningsområdet En hållbar kommun. Målen har bland annat handlat om trygghet i skolan, hälsofrämjande och inkluderande kultur- och fritidsverksamhet, att i samhällsplaneringen skapa förutsättningar för hållbar samhällsutveckling och kommunen som en attraktiv och hållbar arbetsgivare. Området följs upp och analyseras i årsredovisningen under kapitlet Förvaltningsberättelse, där även detaljer kring de tre styrtalen finns. Analysen visar i korthet att Östhammars kommun är på god väg eller till och med har uppnått delar av målet. Inom flera områden behövs dock ett fortsatt aktivt arbete, eller förstärkning, för att kommunen ska hålla kursen och fortsätta en positiv trend.

Medellivslängden är ett styrtal som kopplar till social hållbarhet. Måltalet är ej uppnått. Flertalet av kommunens nämnder arbetar inom områden som, antingen mer direkt, eller långsiktigt och indirekt, syftar till att höja invånarnas medellivslängd. En viktig del är det ständigt pågående arbetet med att främja folkhälsan och höja utbildningsnivån, en parameter som kraftigt korrelerar med livslängd.

Den långsiktiga finansieringen av välfärdstjänster (resultat i % av skatter) är ett styrtal som kopplar till

ekonomisk hållbarhet. Måtalet är uppnått. Årets resultat är en effekt av ökade skatteintäkter och ökade statsbidrag. Dessutom har alla nämnder, utom Kommunstyrelsen, ett bättre resultat än förväntat.

Aktuell Hållbarhets kommunranking – en miljöranking av Sveriges kommuner är ett styrtal som kopplar till ekologisk hållbarhet. Måtalet nåddes inte 2022. Kommunen har annars sedan år 2013 förbättrat sin placering kontinuerligt med några undantag, men i årets resultat backar kommunen rejält. För att stiga i rankingen krävs ett mer systematiskt miljöarbete, fortsatt genomförande av påbörjade utvecklingsprojekt inom vatten och avfall, men även ett ökat fokus på klimat, energi samt miljögifter (exempelvis PFAS).

Hållbarhetslöften - gemensamt miljöarbete i länet Kommunfullmäktige har tecknat hållbarhetslöften som ett sätt att fokusera kommunens miljöarbete. De är en avsiktsförklaring och ingår i Färdplan för ett hållbart län, där många aktörer i länet samarbetar inom fyra utvalda miljöområden. Östhammars kommun har antagit löften inom tre delprogram; Minskad klimatpåverkan, Ekosystem och biologisk mångfald samt Vatten. Förvaltningen och sektorerna ska arbeta med dessa främst i den ordinarie verksamhetsplaneringen och i vissa fall genom att aktivt söka stöd och bidrag.

Löftena inom Minskad klimatpåverkan skulle genomföras 2019-2022. Det handlade om gång- och cykelvägar, pendlarparkeringar, digitala lösningar, kommunens tjänstefordon, installation av solceller, energieffektivisering av kommunala byggnader och att minska matsvinn i kommunala verksamheter. Drygt 2/3 av löftena har nåtts under programperioden. Kommunerna och länets övriga aktörer ges möjlighet att under 2023 teckna om de löften man önskar.

Delprogrammet Ekosystem och biologisk mångfald ska genomföras 2020-2023. Löftena omfattar bland annat vandringsvägar för fisk, naturvårdande skötsel av kommunalägd skog och naturmark, bekämpning av invasiva arter, grönstruktur i samhällsplaneringen och naturmiljöer som en viktig grund för friluftsliv och rekreation för boende och besökare. Arbete pågår inom en majoritet av de antagna löftena.

Löften inom delprogram Vatten ska genomföras 2021- 2024. Det handlar om att minska vattenanvändning i kommunala verksamheter, vattenbesparande kampanjer, ny teknik gällande vatten- och avloppslösningar, planering av dricksvatten, spillvatten och dagvatten samt minska utsläpp av kemikalier och mikroplaster från kommunala verksamheter. Arbetet har påbörjats inom flera områden men det återstår en hel del arbete inom området.

Under 2023 erbjuds samtliga aktörer i länet att teckna löften inom det fjärde valda fokusområdet , Samhällsutveckling. Där ligger fokus på avfallshantering, god bebyggd miljö, kemikaliefrågor och livsmedel.

Hållbarhetsnyckeltal

Nyckeltal är områden som kommunen följer utan att styra mot. Valda hållbarhetsnyckeltal berör främst områden inom social och ekonomisk hållbarhet. Social hållbarhet handlar om människors välbefinnande, rättvisa, makt, rättigheter och om individens behov. En ekonomisk hållbarhet kan ses som en ekonomisk utveckling som inte medför negativa konsekvenser varken för den ekologiska eller sociala hållbarheten.

Nyckeltalen visar både styrkor och utmaningar för Östhammars kommun. Kommunen har en hög sysselsättningsgrad, en låg ungdomsarbetslöshet och en låg andel invånare (0–19 år) i ekonomiskt utsatta hushåll. Detta kan ses som styrkor. Analysen visar dock att trots att inte fler hushåll riskerar att hamna

i fattigdom så finns en risk att fler barn kan komma att påverkas av det ekonomiska läget (höjda priser på livsmedel, el och bensin.)

Den demografiska utvecklingen kan ses som en utmaning, då trenden indikerar att allt fler kommer

behöver välfärdstjänster samtidigt som den arbetsföra befolkningen minskar. För att möta upp dessa utmaningar kan kommunen stärka arbetet med att främja hälsa i alla åldrar och särskilt ett hälsosamt åldrade.

Nyckeltal	2022	2021	2020	Kommentar
Demografisk försörjningskvot	0,98	0,97	0,95	Saknas uppgifter från 2022. Trenden fram till 2021 är svagt stigande och vi har en utveckling som är mer problematisk än för landet som helhet. Utvecklingen förstärker den svåra situation för kompetensförsörjning vi har idag. Med flera stora industriprojekt på gång i kommunen, kräver detta såväl en positiv befolkningsutveckling som bebyggelseutveckling och god infrastruktur med en effektiv kollektivtrafik.
Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)	28		25	Östhammars kommun har ökat andelen ekologiskt till 28 % från 2020 då vi hade 25 %. Ökningen beror på två saker – dels har verksamheten varit bättre på att mer detaljerat följa upp de olika områdena dvs skola, förskola, säbo osv. så att vi kan ringa in var vi köper mindre ekologiskt och om det på den enheten verkligen medför lägre kostnader. Det arbetet fortsätter kommunen med. Den andra delen är ett nytt avtal gällande livsmedel den 1 juni 2022 och i det avtalet hade kommunerna tillsammans efterfrågat och fick svar på en något högre andel ekologiska produkter. Generellt påverkas resultatet även av att prisbilden på ekologiskt jämfört med konventionellt för varje år blir lite bättre.
Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, andel (%)		74,14	74,17	Här saknas data från 2022. Östhammars kommun kan konstatera att det vare sig på lokal eller nationell nivå sker några större förändringar. Siffrorna återspeglar den könsstruktur som finns på arbetsmarknaden idag, en stark teknisk sektor med många män anställda och en offentlig sektor där mer än 85 % av de anställda är kvinnor. Löneskillnaderna mellan teknisk sektor och offentlig sektor blir tydliga i resultatet.

Nyckeltal	2022	2021	2020	Kommentar
Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)		75,69	68,21	Inga nya uppgifter har tillkommit sedan föregående år, däremot skedde en ökning på ca 7 % från 2020 till 2021. Det som däremot kan utläsas från Post- och telestyrelsens statistikportal är att ca 87,77 % i Östhammars kommun har fast bredbandsuppkoppling (via trådbunden access). När man har uppkoppling har man mer än 10 Mbit/s i hastighet. Hur stor andel i kommunen som år 2022 hade minst 100 Mbit/s presenteras i rapport i mars/april 2023. Under året har det pågått förberedelser för försäljning av stadsnätet, vilket inneburit lite av ett status Quo på utvecklingsarbetet av bredband på landsbygden med stadsnätet som katalysator. Övriga aktörer på marknaden som fått Post- och telestyrelsens stöd har arbetat på och kommer sannolikt att fortsätta arbetet under 2023. Då kommer också utfallet av försäljningen att börja synas.
Anmällda våldsbrott, antal/100 000 inv		621,5	647,2	Utfall för 2022 finns inte än. Tittar man på tidigare år kan det konstateras att utvecklingen gått nedåt sedan kurvan vände 2019 och sjönk sedan under två år. Sett ut ett längre perspektiv är det dock svårt att utläsa någon tydlig trend. Östhammars kommun tenderar att över tid ligga lägre än både riket och länet med undantag på den stora toppen under år 2011. Generellt upplever kommuninvånarna kommunen som en trygg plats att bo på. 91% känner låg oro för att bli utsatta för våldsbrott eller hot om våld, detta kan ställas i relation till rikets 72%.
Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%)		4,29	4,33	Antal hushåll med försörjningsstöd i Östhammars kommun har legat på en liknande nivå under perioden. Trenden är dock att familjerna är större och fler barn då påverkas både kortsiktigt och långsiktigt av att föräldrar inte kommer ut i egen försörjning. En av orsakerna att de inte kommer ut i försörjning är att det finns få insatser via Arbetsförmedlingen i kommunen, då deras närvaro i länet är ytterst liten. Ett större ansvar faller då på kommunens egna insatser. Prognosen är att det ekonomiska biståndet i kommunen kan komma att öka till följd av det ekonomiska läget med höjda priser för el, mat, räntor etc. Detta kan innebära dels att de som redan har försörjningsstöd får större behov, dels att nya familjer kan komma att behöva stöd.

Nyckeltal	2022	2021	2020	Kommentar
Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%)				Uppgifter saknas för Östhammars kommun i den nationella mätningen. Däremot kan det konstateras att nivån i riket legat på samma nivå i tre år. 28 % nationellt uppger att de avstår från att gå ut ensamma. Eftersom det saknas uppgifter för kommunen kompletterar vi analysen med liknande frågor i medborgarundersökningen. Sammantaget visar resultatet på att kommuninvånarna känner sig tryggare och det kan antas att även oron för att gå ut ensam har minskat bland kommuninvånarna. På frågan "Hur trygg känner du dig utomhus i det område där du bor när det är mörkt ute" så visar utfallet i medborgarundersökningen att 88 % av kommuninvånarna känner sig trygga. Detta är en förbättring med två procentenheter sedan 2021. På frågan "Hur orolig är du för att utsättas för sexuella trakasserier" känner 94 % en låg oro, en förbättring med drygt två procentenheter. På frågan "Hur orolig är du för att bli utsatt för våldsbrott eller hot om våld" känner 91 % en låg oro, en förbättring med drygt fyra procentenheter sedan 2021.
Långtidsarbetslöshet 25-64 år, andel (%) av bef.	2,3	2,3	2,2	Resultatet visar en svagt uppåtgående trend. Detta ska dock inte övertolkas och särskilt inte när siffran är mycket låg och skillnaden mot föregående år är minimal. Arbetsmarknaden är fortsatt god för invånare i Östhammars kommun och i det omkringliggande arbetsmarknadsområdet. Många små företag, en stark teknisk sektor samt närheten till Uppsala skapar en bra mix.
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen		0,37	0,34	Andel invånare med försörjningsstöd är inte fler än tidigare men det är fortfarande svårt för dessa personer att komma ut i försörjning. En av orsakerna till detta är att det finns få insatser via Arbetsförmedlingen i kommunen, då deras närvaro i länet är ytterst liten. Ett större ansvar faller då på kommunens egna insatser. Prognosen är att det ekonomiska biståndet i kommunen kan komma att öka till följd av det ekonomiska läget med höjda priser för el, mat, räntor etc. Det kan innebära att det långsiktiga behovet av ekonomiskt bistånd blir större över tid.

Nyckeltal	2022	2021	2020	Kommentar
Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%)		26,8	26,3	I Östhammars kommun har en mindre andel invånare läst vidare efter gymnasiet jämfört med riket som helhet. En högre andel kvinnor har eftergymnasial utbildning i jämförelse med män. Det följer rikets mönster. I de flesta län är andelen högutbildade betydligt högre i residensstäderna och i storstadsområdena än i övriga kommuner i länet, vilket även stämmer för Uppsala län. Flickor har redan från grundskolan generellt sett bättre studieresultat än pojkar. Det är en nationell trend som varat under många decennier. Flickor kommer i högre grad in på högskoleförberedande program på gymnasiet än pojkar. Här finns det många olika faktorer enligt den forskning som finns, som visar på skillnader mellan pojkars och flickors måluppfyllelse. Med denna kunskap som grund kan Östhammars kommun arbeta vidare med flera insatser för att minska skillnaderna mellan könen. Skillnader i medellivslängd mellan grupper med olika utbildningsnivå har ökat under senare år och är nu större än skillnaden i medellivslängd mellan kvinnor och män. Gruppen med eftergymnasial utbildning har högst medellivslängd och ökar sin andel av befolkningen samtidigt som de behåller eller utökar sitt försprång i livslängd jämfört med de grupper som har lägre utbildningsnivå. Det är inte bara livslängden som påverkas vid kort utbildning, det gör även fler faktorer såsom hälsa och lön.
Förstagångsväljare som röstade i senaste kommunfullmäktigeval, andel (%)				Resultatet för 2022 har ännu inte publicerats

Nyckeltal	2022	2021	2020	Kommentar
Risk för undernäring på särskilda boenden	80%	97%		Risk för undernäring är ett mått som påverkar en individs hälsostatus och på gruppnivå är det ett kvalitetsmått. Vid inskrivning vid ett särskilt boende görs bedömning av en rad parametrar, varav risk för undernäring är en. Bedömningarna genomförs alltid och dokumenteras i journal men ska även registreras i det nationella kvalitetsregistret Senior alert. Fördjupad information finns i den Patientsäkerhetberättelse som upprättas årligen. Förra årets rapporterade utfall avsåg samtliga bedömningar (undernäring, fallrisk, trycksår, munhälsa). Årets rapporterade utfall avser, som avsett, endast undernäring. Det förklarar den stora differens som finns mellan årets- och föregående års utfall och gör att utfallen inte ska jämföras. År 2022 har 80 % av 171 inrapporterade bedömningar visat risk för undernäring. Av dessa har 80 % en registrerad åtgärdsplan och 90 % av de med plan har fått åtgärderna utförda. Hur stor andel av åtgärderna som utförts kan bero på flera saker, till exempel att åtgärden inte är påbörjad eller att åtgärden är pågående och därför inte registrerad som (färdig)genomförd.
Invånare 17-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)			7,3	Här finns endast siffror från 2020. I förhållande till riket har Östhammars kommun ett gott resultat. Även om vi haft en god utveckling de senaste sju åren bör kommunen vara observant på att vi har försämrat oss i relation till resten av landet.
Allmänt sett, tycker du att man kan lita på människor?	67%	66%		Nyckeltalet visar att det finns en god tillit till varandra i relation till landet som helhet. Det är svårt att analysera de förändringar som sker mellan 2021 och 2022 men kan konstatera att det är männen som ökat sin tillit till andra medan kvinnornas tillit till andra har minskat något.

Nyckeltal	2022	2021	2020	Kommentar
Halt totalfosfor och totalkväve (µg/l) i kustvatten inom mätprogram Svealands Kustvatten-vårdsförbund	46,5µg/l	45µg/l	45µg/l	Data för 2022 presenteras under vår 2023. Halten kväve och fosfor har under de senaste tio åren minskat inom hela Östhammarsfjärdens avrinningsområde. Trots detta så ligger medelvärdena idag på en något högre nivå än 2001. Även om åtgärdsområdet som helhet visar minskade värden visar den enskilda stationen en viss ökning både avseende totalfosfor och totalkväve sedan föregående år. Halterna kväve och fosfor innebär enligt EU:s vattendirektiv att fjärdarna är klassade att ha dålig ekologisk status och att åtgärder krävs för att förbättra vattenkvaliteten. Östhammars kommun har de senaste tio åren arbetat med de åtgärder kommunen är ålagda att göra för bättre vattenkvalitet. Det som kvarstår är den så kallade intern-gödningen, där fosfor lagrad i botten-sedimenten genom läckage till vattnet påverkar vattenkvaliteten. Som stöd för det arbetet kommer en handbok för hantering av intern-gödning från Havs- och vattenmyndigheten att publiceras under 2023.
Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, hemkommun, andel				Här finns endast siffror fram till 2020. Nyckeltalet visar en uppåtgående trend sedan 2011 för att plana ut mellan åren 2018 och 2019. Utfallet totalt ligger högre än både riket och länet. I Östhammars kommun är män etablerade på arbetsmarknaden eller studerar i en hög grad jämfört med riket medan kvinnor ligger strax under rikssnittet. Andelen ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 1 år efter fullföljd gymnasieutbildning är betydligt lägre än efter 2 år, dock i högre grad än i resten av riket. Vi kan se att det är betydligt fler ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden än som är i studier. Av de som är etablerade på arbetsmarknaden är det fler män än kvinnor och tvärtom när det gäller studier. Det följer det nationella mönstret. Östhammar har en hög etableringsgrad jämfört med länet, vilket skulle kunna förklaras av den låga ungdomsarbetslösheten.

Kommunens verksamhet

Kommunstyrelsen

Nämndens sammanfattning

Under året inträffade flera händelser som på både kort och lång sikt påverkar Östhammars kommun, både kommunkoncernen och kommunen. Följande händelser lyfts främst upp:

- Regeringens beslut om slutförvar av använd kärnbränsle i Forsmark. Östhammars kommun kommer att påverkas inom flera områden, bostadsutveckling, befolkningsutveckling, pendlingsströmmar och en ökad efterfrågan på såväl arbetskraft som varor och tjänster.
- Region Uppsalas beslut om färdigställande av länsväg 288 samt finansiering, i Länstransportplanen. Detta beslut innebär att pendling till och ifrån Östhammars kommun kommer att underlättas, resvägar förkortas och restiden minskar. Östhammars kommun blir mer tillgängligt.
- Kommunfullmäktiges beslut om utbyggnad av VA-systemet, dels vilka systemlösningar som förordas samt finansiering av utbyggnaden. Detta beslut innebär att bostadsutvecklingen kan ta fart i princip hela kommunen. Bostadsutveckling och befolkningsutveckling kommer att påverkas positivt av detta.
- Utöver ovanstående påverkas såväl kommunen som kommunkoncernen av pandemins efterdyningar, det ryska invasionskriget i Ukraina, bränsletillgång i Europa, höga el- och drivmedelspriser samt inflation och höjda räntenivåer. Att insatser på nationell nivå för att tygla inflations- och räntesituationen hitintills inte gett önskad effekt bidrar till att öka det redan mycket osäkra läget.

Kommunen har under året tagit emot och bosatt drygt 90 ukrainska flyktingar enligt massflyktsdirektivet.

Sammantaget, flera beslut påverkar kommunen i positiv riktning, satsningen på infrastruktur i väg och vatten innebär ökade möjligheter för bostadsutveckling. En tillväxt i befolkningen skapar både möjligheten för företag att anställa medarbetare lokalt samtidigt som skatteunderlaget växer. Trots ovanstående finns anledning för Östhammars kommun att följa den ekonomiska utvecklingen kontinuerligt och noggrant, då stor osäkerhet präglar rapporteringen.

Under året har organisatoriska förändringar skett inom förvaltningen. Verksamheten Fastighetsdrift har samorganiserats med sektor Samhälle och den verksamhet som har det strategiska ansvaret för området. Inom sektor Verksamhetsstöd har verksamheten Kansli och utveckling delats upp i två delar och den tidigare verksamheten Upphandling har införlivats in i den nya verksamheten Kansli.

Väsentliga personalförhållanden

Kommunfullmäktige har gett nämnder och förvaltningen i uppdrag att arbeta aktivt för att sänka medarbetarnas sjuktal.

Både början och slutet av 2022 präglades av högre sjuktal, på grund av högre smittspridning. Under Q2 och Q3 låg sjukfrånvaron på lägre och liknande nivåer som tidigare år.

Kommunstyrelsens område påverkades i betydande omfattning och de höga siffrorna i Q1 och Q4 gör att vi landade på 6,7 % sjukfrånvaro för helåret, vilket är något högre än föregående

år. Både kvinnors och mäns sjukfrånvaro ökade. Sjukfrånvaron för det stora och kvinnodominerade verksamhetsområdet måltid och städ påverkar kommunstyrelsens siffror även om ökningen inom det området i sig var mindre under 2022. Dock ökade sjukfrånvaron även i de mer kontorsbaserade yrken vilket speglar förändringen i samhället, återgången till arbetsplatserna och ökad smittspridning kombinerad med allmänt sämre immunförsvar som följd av längre isolering.

2022 har varit året då medarbetare kunnat återvända till arbetsplatser efter den beordrade distansarbetstiden. Inom Kommunstyrelsens område är en betydande del av personal kontorsbaserade så det har varit en större förändring. De arbetssätt som vi lärde oss under distansarbetstiden har vi nu dragit nytta av och infört en möjlighet att förlägga en del av arbetet på distans. Denna möjlighet ger bland annat effektivt mötesdeltagande när tiden inte används för resor, önskad flexibilitet för många medarbetare och har också underlättat kommunens kompetensförsörjning i vissa fall. En annan positiv effekt är att man i dessa arbetsgrupper kan välja arbeta hemifrån dagar som man känner förkylningssymtom men inte betraktar sig som sjuk. Detta minskar smittspridning till kollegor och torde ha en överlag positiv effekt på sjukfrånvaron på längre sikt.

Kvalitet

Östhammars kommun skall vara en attraktiv och hållbar arbetsgivare.

Måлтаlet för kommunens sjukfrånvaro är att den ska ligga på samma nivå som genomsnittet för

landets kommuner. I dagsläget är inte riksnittet känt, så vi kan inte säga om målet uppnåtts. Under året har mycket insatser även fortsättningsvis riktats särskilt mot sektor Omsorg i syfte att bidra till lägre sjukfrånvaro, inte bara just nu utan även på längre sikt.

Det andra måлтаlet om att minst 85 % av medarbetare anger att de erbjudits kompetensutveckling i sitt arbete uppnåddes inte.

Målet att kommunen ska upplevas som attraktiv och hållbar arbetsgivare har vi dock fortsatt arbetat med på flera ytterligare sätt. Ett är genom att förstärka de så kallade friskfaktorerna, det vill säga sådana förhållanden som enligt forskningen bidrar positivt till hälsa och arbetsmiljö. Arbetet påbörjades på sektor Bildning och sektor Omsorg under 2021 och har nu under 2022 genomförts även på de två sista sektorerna Verksamhetsstöd och Samhälle. Syftet är att förstärka chefer genom mer kunskap samt med verktyg att använda i vardagen.

Eftersom ledarskap är en väsentlig faktor i att skapa god arbetsmiljö har chefers förutsättningar varit ett annat fokusområde. Under året har vi studerat både kvantitativt och kvalitativt vilka förutsättningar cheferna har. Arbete med att förbättra förutsättningar har påbörjats både i sektor Bildning och sektor Omsorg

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
Andel medarbetare som erbjuds kompetensutveckling i sitt arbete	66%	85%
Sjuktal, andelen sjukskrivna		

Östhammars kommun ska redovisa ett gott ekonomiskt resultat med fortlöpande effektiviseringar

Målet är inte uppnått.

Måtalet för styrtalet Fastighetsbeståndsvärde med underhållsplan nåddes inte under året. För att nå måtalet så skulle några större objekt behöva få en underhållsplan. Ett antal nya objekt har färdigställts under året och dessa har en underhållsplan.

Kommunstyrelsens styrtalet om att nå en budget i balans uppnåddes ej. Nämnden nådde, exklusive finanserna, ett minusresultat om drygt 18 miljoner vilket i stort förklaras av de större nedskrivningar som gjordes under året.

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
Fastighetsbeståndsvärde med underhållsplan	74%	80,0%
Resultatöverskott, budget i balans	Ej Uppf.	

Östhammars kommun ska arbeta socialt och ekologiskt hållbart

Målet är inte uppnått.

Måtalet för styrtalet Kommunens fordonsflotta i klimat- och energiprestanda nåddes inte under året. Måtalet för styrtalet var att nå ett bättre utfall än föregående år men eftersom nästa mätning görs först i maj 2023 så kan vi inte definitivt svara på om vi förbättrat oss eller ej.

Vi har inte nått dock målet med en fordonsflotta som drivs av 50 % förnybart bränsle. Här har vi påverkats negativt av de långa leveranstider som nu gäller vid köp av en elbil eller elhybrid; vi har således inte kunnat byta ut fordon med fossil-

bränsledrift i den takt vi planerat. Vi har arbetat vidare med laddplatser, körjournaler och dialog med olika användare för att se var elfordon respektive andra fordon med låg miljöpåverkan kan vara lämpliga inför kommande upphandlingar. Som ett exempel är tre skåpbilar med eldrift prioriterade för internposten vilket kan ersätta många mil med diesel. Nästa leverans av fordon är preliminärt satt till april 2023. Inga nya fordon har tillkommit sedan förra rapporteringen då det är extremt långa leveranstider på redan upphandlade fordon genom omvärldsläget.

Arbetet med hållbarhetslöften går vidare, till exempel genom ökad produktion av förnybar el, minskad klimatpåverkan för måltider och fossilfria arbetsresor och arbetspendling. Arbetet med att fasa ut fossil plast har ett mer varierat utfall. Det har visat sig vara lättare att ersätta plasten inom vissa verksamheter och svårare inom andra.

STYRTAL	UTFALL	MÅLTAL 2022
Kommunens fordonsflotta i klimat- och energiprestanda		37

Östhammars kommun ska vara tillgänglig och öppen för medskapande utifrån besökarens, invånares och företagens behov.

Målet är inte uppnått.

För styrtalet Invånares nöjdhet med att få svar på sina frågor om kommunen och dess verksamhet är vi knappt 6 procentenheter från måtalet, det säger oss att vidtagna åtgärder inte har varit tillräckliga och att insatserna för att nå målet framåt bör utvecklas.

För styrtalet Invånares nöjdhet med möjligheterna att delta aktivt i arbetet med utveckling av kommunen genom till exempel medborgardialoger och samråd når vi inte måltalet men kommunen närmar sig och når ett resultat strax under vilket gör att vi anser att vi är på rätt väg och kan intensifiera arbetet. Arbetet med medborgardialog och stärkt delaktighet fortsätter i kommunen.

STYRTAL	UTFALL	MÅLTAL 2022
Invånares nöjdhet med att få svar på sina frågor om kommunen och dess verksamhet	55%	61%
Invånares nöjdhet med möjligheterna att delta aktivt i arbetet med utveckling av kommunen?	28%	30%

Östhammars kommun ska upplevas som attraktivare för invånare, besökare och företagare. Målet är inte uppnått.

Det styrtal som berör skötsel av allmänna platser är uppnått. Skötselplaner finns på plats och arbetet med att få en effektiv arbetsgång i effektueringen pågår. Kommunens satsning på att stärka upplevelsen av skötseln av allmänna platser har tagits emot väl och genomförandet har i stort följt den uppgjorda planen. Det är fler som nu uppger att de har en positiv uppfattning av skötseln av allmänna platser än det var vid 2021 års mätning.

Det finns flera tänkbara förklaringar till den positiva utvecklingen. En av dem kan vara den satsning som genomfördes under 2022 på just skötsel av allmänna platser i våra tätorter och vid våra kommunala badplatser ("hel och ren").

Fortfarande är dock kommunens utfall lägre än genomsnittet i kommunsverige där drygt 80% uppger att de är positiva till skötseln.

Styrtalet "Andelen invånare som upplever kommunen som en bra plats att bo och leva ska öka" är inte uppnått. Måltalet (95% som sätter högt betyg i medborgarundersökningen) baserades på förra årets extremt höga utfall (94%). Årets resultat, 90,7%, ligger så nära genomsnittsutfallet i kommunsverige att det inte med säkerhet kan skiljas från riket. Sammanfattningsvis upplever kommunmedborgaren, enligt den här mätningen, att platsen är lika bra plats att bo och leva på som genomsnittet i Sverige.

STYRTAL	UTFALL	MÅLTAL 2022
Skötsel av allmänna platser.	75%	73%
Andelen invånare som upplever kommunen som en bra plats att bo och leva ska öka	91%	95%

Förvaltningen uppdras att ta fram beslutsunderlag samt finansieringsplan för utbyggnad av vatten och avloppssystem i Östhammars- och Öregrundsområdet.

Uppdraget anses vara utfört genom beslut i Kommunfullmäktige 14 juni 2022.

Kommunstyrelsen, exklusive finanserna, uppvisar ett negativt resultat om -18,5 Mnkr fördelat på de olika sektorerna enligt nedan:

Sektor Verksamhetsstöd uppvisar ett positivt resultat om 5,9 Mnkr. I dessa siffror ligger en icke överflyttad budgetpost om 2,5 Mnkr som tillhör sektor Samhälle. I övrigt kan överskottet

härledas till chefstjänster som under längre tid av året varit vakanta, vikariemöjligheten vid frånvaro, både för kortare och längre sjukfrånvaro, har varit svårlöst vilket har gett ett lägre utfall av personalkostnader.

Sektor Samhälle uppvisar ett negativt resultat om 28,3 Mnkr. Den huvudsakliga anledningen till det stora negativa resultatet är till följd av nedskrivningar där bland annat den gamla delen av Frösåkersskolan har skrivits ner med knappa 16 Mnkr. Sektorn har under året haft högre kostnader för planerat underhåll än vad som budgeterats. Motsvarande överskottspost om 2,5 Mnkr som sektor Verksamhetsstöd uppvisar, belastar sektor Samhälles utfall.

Sektor Bildning uppvisar ett positivt resultat om 3,9 Mnkr där Introenheten står för den största delen då Migrationsverkets bidrag har varit större än förväntat, samt inkomna oannonserade återbetalningar för 2020 (nov, dec) och 2021 års institutionsplaceringar. Introduktionsenheten har haft lägre försörjningsstödsutbetalningar än tidigare år samt inga kostnadsdrivande placeringar. Ingen hyra är fakturerad från sektor Samhälle. Kommunservice har haft större intäkter än planerat bland annat genom intäkter

från projektet ”Hel och ren”. Sektorn har haft lägre personalkostnader än beräknat på grund av sjukskrivningar under stor del av året samt pensionsavgång som inte är återanställda.

Kommunstyrelsen hade för 2022 sammantaget 298 Mnkr i investeringsbudget varav 136 Mnkr kom att utnyttjas. Det har varit svårt att nå upp till den omfattning av investeringar som Kommunfullmäktige beslutat om. De investeringar som slutförs under 2022 är i delar sådana som skulle ha varit färdigställda tidigare. Frösåkersskolan är slutbesiktad så när som på en del av utemiljön. Den nya förskolan Mineralen i Österbybruk är slutbesiktad och verksamheten har flyttat in. Flertalet av de investeringar som det beslutades om i Budget 2022 kom inte att påbörjas. Det gäller bland annat utbyggnaden av Olandsskolan, ombyggnad av Gimo sporthall och förskolan Myran.

Anledningen till den låga investeringsnivån beror på en kombination av kompetensbrist i förvaltningen, där såväl byggprojektledarkompetens som upphandlingskompetens inte funnits i den mån som krävts samtidigt som V/A-situationen gjort att vissa projekt inte kunnat komma igång.

DRIFTREDOVISNING MNKR	FUNKTION	UTFALL 2021	UTFALL 2022	BUDGET 2022	AVVIKEL- SE
	POLITIK	-8,3	-9,5	-9,1	-0,4
	STAB	-1,7	-1,3	-1,9	0,6
	GEM NÄMNDER etc	-46,2	-50,3	-50,1	-0,2
	VERKSAMHETSSTÖD, STAB	-1,3	-1,3	-1,5	0,2
	KANSLI/UPPHANDLING	-23,3	-22,8	-22,3	-0,5
	HR	-14,1	-14,1	-14,4	0,3
	EKONOMI	-18,3	-16,4	-16,3	-0,1
	KOMMUNIKATION/KUNDTJ.	-6,0	-9,5	-10,2	0,7
	FASTIGHETSDRIFT	0,0	3,9	0,0	3,8
	MÅLTID OCH STÄD	2,1	1,0	0,0	1,0
	SAMHÄLLE CENTRALT	0,0	-2,9	-3,3	0,4
	NÄRINGSLIV	-5,1	-4,7	-4,9	0,2
	VÄXANDE	-0,8	-2,2	-0,8	-1,4
	VÄXANDE, PLAN KS	-2,9	-3,4	-3,4	-0,1
	AVFALL	0,3	0,3	0,3	0,0
	GATA/FASTIGHET ANSVAR	-31,7	-62,0	-33,0	-29,0
	ARBETSMARKNADSENHET	-8,9	-3,1	-7,0	3,9
	FINANSER	-34,0	-68,6	-33,0	-29,8
DELSUMMA		-200,1	-266,9	-210,8	-56,1
	<i>Budgetväxling övriga nämder</i>		0,0	-5,8	5,8
VERKSAMHETENS NET- TOKOSTNAD		-200,1	-266,9	-216,7	-50,3
Skatteintäkter		1 117,7	1 176,3	1 145,6	30,6
Utjämnings och generellastats- bidrag		286,9	307,8	287,9	19,9
VERKSAMHETENS RE- SULTAT		1 204,5	1 217,2	1 216,9	0,3
	Finansiella poster	1,4	0,3	-1,0	1,3
ÅRETS RESULTAT		1 205,9	1 217,5	1 215,9	1,6

Barn- och utbildningsnämnd

Nämndens sammanfattning

Sjuktal

Sektor Bildnings sjukfrånvaro för helåret 2022 slutade på 7,2 %. Denna nivå kan sättas i relation till 2020 då sjukfrånvaron för helåret var 8,5 % respektive motsvarande siffra för 2021 som var 6,7 %. Nämnden och förvaltningen har i uppdrag från kommunfullmäktige att arbeta aktivt för att sänka medarbetarnas sjuktal. Med hänsyn till att verksamheterna fortfarande påverkas i hög grad av covid-19 är det svårt att helt bedöma vad insatserna för att sänka sjukfrånvaron ger för effekt.

Mål och styrtals arbete

Skolinspektionens elevenkät riktar sig numera till elever i åk 5 och åk 8 på grundskolan samt åk 2 på gymnasiet. Många av nämndens styrtal riktar sig till elever i åk 9 avseende till exempel trygghet, studiero och motivation. Detta innebär att det kommer inte finnas några referensvärden från tidigare år och måltalen stämmer inte för åk 8. De är satta efter den utveckling och mätning som utförts i åk 9.

Kvalitet

Bedömningen är i sin helhet att sektor Bildning inte prognostiserar att nå nämndens mål om att Alla elever ska ha en skolgång som präglas av trygghet och hälsa och nämndmålet Alla elever ska ha en skolgång som präglas av studiero. Bakgrunden till det är resultaten från Skolinspektionens Skolenkät som genomfördes under våren 2022 i grundskolans åk 5 och åk 8 samt på gymnasiet åk 2 på hälften av alla landets skolor.

Gällande nämndmålet Alla elever ska mötas av en inkluderande lärmiljö är prognosen att sektor Bildning inte når målet. För grundskolans kunskapsresultat framkommer en lägre

måluppfyllelse 2022 jämfört med 2021 på grundskolan. Andelen elever i åk 9 med godkänt betyg i alla ämnen har sjunkit till 71,2%, förra läsåret var motsvarande siffra 79,7%. I åk 6 har andelen med godkänt betyg i alla ämnen sjunkit till 65,5%, jämfört med 71,8% föregående läsår. Andelen elever i åk 3 med minst godtagbara kunskaper i alla ämnen är 76,4%. I analysen framkommer att det vikande resultatet till stor del är en effekt av och en studieskuld till följd av pandemin.

Nämndmålet Andel elever som tagit gymnasieexamen inom fyra år, med ett måltal på 75% uppfylldes ej för året, resultatet, 63,4% av eleverna hade uppnått gymnasieexamen inom fyra år. Analysen visar att denna elevgrupp gick in med låga ingångsvärden och var dessutom drabbade av två års pandemi. Detta medför att dessa elever har en studieskuld och behöver längre tid på sig för att ta examen. Det är ett mycket troligt försämrat resultat gällande genomströmning inom fyra år på gymnasieskolan. Resultatet avseende det är inte klart ännu. Den preliminära uträkningen av den genomsnittliga betygspoängen för samtliga avgångselever med examen eller studiebevis minskade från 14,2 till 14,0 (riket 14,4, 2021).

Nämndmålet Skolan ska vara attraktiv och konkurrenskraftig uppnås inte till fullo. De senaste åren har personalomsättningen minskat med målsättningen att nå en nivå av 7 % exklusive pensionsavgångar. Sektor Bildnings personalomsättning var under 2022 7,4 % vilket innebär en marginell ökning mot 2021 års nivå på 7,2 %. Även om målet inte uppnås tycks personalomsättningen ha stabiliserat sig på en nivå som kan anses vara rimlig mot bakgrund av att en personalomsättning mellan 5-10 % ses som sund.

Nästan alla medarbetare inom sektor Bildning har erbjudits någon form av kompetensutveckling.

Ekonomi

Barn- och utbildningsnämndens nettobudget för 2022 uppgår till 600 885 tkr, vilket kan jämföras med föregående års nettobudget på 582 272 tkr. För helåret visar nämnden ett överskott om 9 681 tkr vilket ger en avvikelse om 1,6 procent.

Överskottet återfinns till stor del på de "Centrala kontona" och innefattar främst barnomsorgsavgifter, elevhälsoteam (särskilt stöd), fastighetskostnader, avstämning/reserv (elever) samt kompensation för höga sjuklönekostnader.

Väsentliga personalförhållanden

Liksom övriga kommunen inledde sektor Bildning 2022 med högre sjukfrånvaro än väntat på 9,8 % första kvartilen. Höjningen förklaras av omikronvarianten av covid-19 som tillsammans med en besvärlig säsongsinfluensa och hårda karantänsregler drev upp sjukfrånvaron. Under året har sjukfrånvaron sedan successivt minskat till låga siffror jämfört med tidigare år, bortsett från Q4 då vi åter såg en hög spridning av covid-19 i kommunen.

Sektor Bildnings sjukfrånvaro för helåret 2022 slutade på 7,2 %. Denna nivå kan sättas i relation till 2020 då sjukfrånvaron var 8,5 % respektive 2021 då motsvarande siffra var 6,7 %. Relaterat till kommunen som helhet kan vi se att sektor Bildning ligger nästan en procentenhet under kommunens total på 8,1 % för helåret 2022.

När vi jämför Bildnings verksamheter med varandra ser vi att sjuktalen är högre ju yngre barn/elever man arbetar med, vilket är ett bekant mönster som förklaras av att arbetet är mer kontaktnära i de lägre åldrarna.

Kvalitet

Alla elever ska ha en skolgång som präglas av trygghet och hälsa.

Måltalet för nämndmålet Alla elever ska ha en skolgång som präglas av trygghet och hälsa uppnås inte 2022.

Inget av de tre styrtalen har heller uppnåtts under året. De aktuella styrtalen är Elevers upplevelse av att kunna påverka skolarbetet i årskurs 8 ska öka, Elevers trygghet i årskurs 8 ska öka och Elevers upplevelse av att kunna nå kunskapskraven i årskurs 8 ska öka.

Bakgrunden till det är resultaten från Skolinspektionens Skolenkät som genomfördes under våren 2022 i grundskolans åk 5 och åk 8 samt på gymnasiet åk 2 på hälften av alla landets skolor. I årets Skolenkät tillfrågades elever i åk 8, tidigare år har målgruppen varit åk 9, det gör att det inte finns jämförande data och nämndens måltal omfattar åk 9. Det medför att det saknas referensvärde och frågeställningen är dessutom ändrad i årets enkät.

Gällande elevers inflytande rapporterar 30% av eleverna i åk 8 att det får vara med och påverka hur det ska arbeta på lektionerna "Väldigt mycket" eller "Ganska mycket". Högstadiееleverna tycker att de i lägre grad kan påverka skolarbetet än mellanstadieelever (50%) och gymnasieelever (57%).

Andelen lärare som rapporterat att eleverna får vara med och påverka skolarbetet väldigt mycket och ganska mycket var 60%. Det kan bero på elevers och lärares olika uppfattning om vad elevinflytande och delaktighet innebär.

Indexområdet trygghet åk 5 och gymnasiet åk 2 har samma indexvärde 8,5 (samtliga deltagande skolor i riket har 8,5 respektive 8,7) medan värdet för elever i åk 8 ligger lägre, 8,0 (samtliga deltagande skolor 8,2). Flickor uppger i högre utsträckning än pojkar att de känner sig otrygga i skolan, en skillnad som ökar allt eftersom eleverna blir äldre. Förutom på en av kommunens högstadieskolor, Vallonskolan, där flickor känner sig mer trygga än pojkar.

Skolinspektionens granskning 2016 har visat att elevers upplevelse av trygghet och studiero i skolan påverkas av flera faktorer. Undervisningens innehåll och lärares ledarskap har stor betydelse, men även processer som exempelvis berör elevers inflytande liksom arbetet med skolans värdegrund spelar roll. Det är av stor vikt att arbeta systematiskt både med trygghet och med studiero.

Hälften av eleverna svarar att de alltid eller till stor del får den hjälp de behöver i skolarbetet. Uppfattningen delas av lärarna. 34 % av eleverna tycker att skolarbetet alltid eller oftast är för svårt. Eleverna har olika förutsättningar hemma, för elever med svårigheter hemma behöver vi öka vårt kompensatoriska uppdrag.

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
Elevers upplevelse av att kunna påverka skolarbetet i årskurs 8 ska öka.	30%	
Elevers trygghet i årskurs 8 ska öka	74%	
Elevers upplevelse av att kunna nå kunskapskraven i årskurs 8 ska öka.	50%	

Alla elever ska ha en skolgång som präglas av studiero.

Måltalet för nämndmålet Alla elever ska ha en skolgång som präglas av studiero uppnås inte 2022.

Bakgrunden till det är resultaten från Skolinspektionens Skolenkät som genomfördes under våren 2022 i grundskolans åk 5 och åk 8 samt på gymnasiet åk 2 på hälften av alla landets skolor. I årets Skolenkät tillfrågades elever i åk 8, tidigare år har målgruppen varit åk 9, det gör att det inte finns jämförande data och nämndens måltal omfattar åk 9, Det medför att det saknas referensvärde och frågeställningen är dessutom ändrad i årets enkät.

Skolenkätens svarsfrekvens i Östhammars kommun var 82%. Vid beräkning av medelvärden och index ges svarsalternativen olika värden. Värdena summeras och delas sedan på antalet svarande. Indexvärdet är ett sammantaget medelvärde för två till fem frågor inom samma frågeområde. Skolenkäten besvaras av åk 5, åk 8 och åk 2 på gymnasiet. I jämförelser med Sverige, så menas mellan de elever som under samma år besvarat enkäten.

I Östhammars kommun så är utfallet 38% i åk 8 jämfört 43% för övriga klasser i Sverige som svarat på enkäten 2022.

Det totala medelvärdet för frågan, Hur ofta är det arbetsro på lektionerna, är 5,5. Där flickornas medelvärde ligger 0,5 högre än pojkarnas. Vilket innebär att flickor i något högre grad upplever att de oftare har arbetsro.

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
Elevers arbetsro i åk 8 ska öka.	38%	

Alla elever ska mötas av en inkluderande lärmiljö

Måtalet för nämndmålet Alla elever ska mötas av en inkluderande lärmiljö uppnås inte 2022.

Nämndmålet har tre olika styrtalet: det första är Andel elever som tagit gymnasieexamen inom fyra år. Måtalet uppfylldes ej för året. Analysen visar att 2019 års elever är en grupp som gick in med dels låga ingångsvärden och dels två år av pandemi. Detta medför att dessa elever har en studieskuld och behöver längre tid på sig för att ta examen.

Det andra styrtalet är Elevers motivation i årskurs 8 ska öka. Måtalet uppfylldes ej för året. Bakgrunden till det är resultaten från Skolinspektionens Skolenkät som genomfördes under våren 2022 i grundskolans åk 5 och åk 8 samt på gymnasiet åk 2 på hälften av alla landets skolor. I årets Skolenkät tillfrågades elever i åk 8, tidigare år har målgruppen varit åk 9, det gör att det inte finns jämförande data och nämndens måltal omfattar åk 9. Det medför att det saknas referensvärde och frågeställningen är dessutom ändrad i årets enkät. Åtta procent eleverna i åk 8 anser att lärarna ofta får dem att bli intresserade av skolarbetet, att jämföras med 19% av alla klasser som deltagit i enkäten.

Det tredje styrtalet är Andel elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram. Måtalet uppfylldes ej för året. Den troliga förklaringen är att det är en konsekvens av coronapandemin då elever och lärare har haft hög frånvaro vilket har påverkat resultaten i negativ riktning. Detta är en

trend som syns även i riket.

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
Andel elever som tagit gymnasieexamen inom fyra år	63%	75%
Elevers motivation i årskurs 8 ska öka.	8%	
Andel elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram	81%	87%

Skolan ska vara attraktiv och konkurrenskraftig.

Nämndmålet "Skolan ska vara attraktiv och konkurrenskraftig" uppnås inte till fullo. Styrtalet är personalomsättning med målet att nå 7 % exklusive pensionsavgångar.

De senaste åren har personalomsättningen minskat med målsättningen att nå en nivå av 7%. Sektor Bildnings personalomsättning var under 2021 7,2% medan det under 2022 ökat marginellt till 7,4 %. Även om målet inte uppnås tycks personalomsättningen ha stabiliserat sig på en nivå som kan anses vara rimlig mot bakgrund av att en personalomsättning mellan 5-10 % ses som sund.

Det är marginella skillnader i procent avseende personalomsättning för män och för kvinnor. OSA enkätens resultat stärker att upplevelsen av att skolan tillhandahåller en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsmiljö. Index för det genomsnittliga resultatet på alla frågor var i år 81, detta kan jämföras med 2021 då index var 80 och 2019 var index 79.

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
Personalomsättningen ska vara låg.	7,4%	7%

Ekonomiskt utfall

Barn- och utbildningsnämndens nettobudget för 2022 uppgår till 600 885 tkr, vilket kan jämföras med föregående års nettobudget på 582 272 tkr. För helåret visar nämnden ett överskott om 9 681 tkr vilket ger en avvikelse om 1,6 procent.

Cirka två tredjedelar av överskottet härrör till centrala budgeten och det är posterna nedan som avviker:

Den totala avvikelsen i form av ett överskott förklaras av följande saker:

Poster med överskott

- Barnomsorgsavgifter + 1 332 tkr
- Elevhälsoteam (särskilt stöd) + 2 560 tkr
- Fastighetskostnader (Fröet Östhammar) + 2 355 tkr
- Avstämning/reserv (elever) + 5 255 tkr
- Kompensation för höga sjuklönekostnader + 2 769 tkr
- BUN + 500 tkr
- Avvikelse överskott cirka + 14 770 tkr

Poster med underskott

- BO-IT (mjuk- och hårdvara) - 725 tkr
- BOU-kontor - 553 tkr
- Köp/försäljning platser - 270 tkr
- Skolmåltid - 94 tkr
- Skolskjuts/inackordering - 3 424 tkr
- Kapitalkostnader och investeringar - 2 987 tkr
- Simundervisning - 314 tkr

- Tillsynsavgifter - 143 tkr
- Övriga poster (försäkring, lönetillägg mentorer) - 49 tkr

Avvikelse underskott cirka - 8 560 tkr

Totalt överskott centrala poster cirka + 6 200 tkr

Centralt har det inkommit mer barnomsorgsavgifter än budgeterat.

Överskott som återfinns på elevhälsoteam avser särskilt stöd till grundskola som ej delats ut på grund av att kriterierna för att återsöka pengarna inte uppfyllts ute på skolorna. År 2023 kommer den största delen av det särskilda stödet att fördelas ut och en mindre del stannar centralt.

Sektor Bildning fick budget för hyra till nya förskolan Fröet i Östhammar. Förskolan är ännu inte färdigställd varför denna hyrespost inte är nyttjad och inte heller ska nyttjas under 2022.

Under 2022 har det varit färre barn i för- och grundskola än vad som var budgeterat för vilket innebär att enheterna har fått återbetala (1 255 tkr) del av sin budget till avstämnings/reserv-potten och därmed blir det ett överskott på denna post.

I början på 2022 erhöll sektor Bildning kompensation för höga sjuklönekostnader (2 769 tkr) vilket ej var budgeterat för och ger ett överskott på helår.

Barn- och utbildningsnämnden har för 2022 ej nyttjat hela sin budget för arvoden och fortbildning varför det blir ett överskott om cirka 500 tkr.

DRIFTREDOVISNING MNKR	FUNKTION	UTFALL 2021	UTFALL 2022	BUDGET 2022	AVVIKEL- SE
SEKTOR BILDNING	BILDNING, STAB	-232,6	-245,8	-252,0	6,2
	GYMNASIET OCH VUXENUT- BILDNING	-55,2	-56,8	-57,1	0,3
	GRUNDSKOLA	-184,6	-184,8	-187,1	2,3
	FÖRSKOLA OCH PEDAGOGISK OMSORG	-96,7	-97,8	-98,7	0,9
	KULTURSKOLAN	-5,2	-5,6	-5,5	0,0
DELSUMMA		-574,4	-590,7	-600,3	9,7
	Budgetväxling med KS			1,9	-1,9
VERKSAMHETENS NET- TOKOSTNAD		-574,4	-590,7	-598,4	7,7
	Generella statsbidrag	-	-	-	-
VERKSAMHETENS RESUL- TAT		-574,4	-590,7	-598,4	7,7
	Finansiella poster		-0,5	-0,6	0,0
ÅRETS RESULTAT		-574,4	-591,2	-599,0	7,7

Bygg- och miljönämnd

Nämndens sammanfattning

Marknadsosäkerheten som skapades till följd av kriget i Ukraina, kraftigt stigande elpriser, inflation och räntor, har förändrat efterfrågan på nämndens tjänster funder året. Inledningsvis var efterfrågan alltså onormalt hög för att under slutet av året vara onormalt låg.

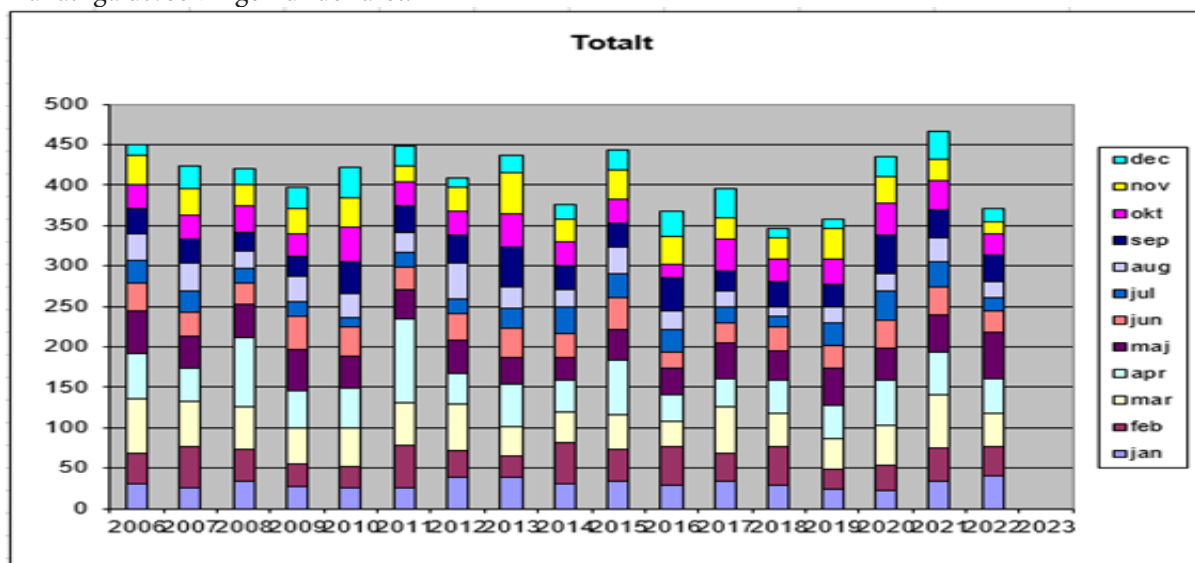
Tydligast blir detta inom bygglovs- och kartverksamheten. Men även miljöenhetens tjänster har påverkats i motsvarande riktning.

Bilden nedan illustrerar behandlade bygglovsansökningar i Östhammars kommun från 2006 till och med 2022. Den högra stapeln är alltså det senaste årets utfall. Den är avsevärt lägre än de föregående åren och när man läser detta, ska man samtidigt ha med sig att de inledande månaderna under 2022 var en period med ett stort inflöde av ärenden. Nedgången kan helt hänföras till andra halvåret. Detta syns även i de färglagda fälten, som redovisar den månatliga utvecklingen under året.

Efterfrågan på detaljplaner och förhandsbesked har däremot varit hög under hela kalenderåret

Det finns skäl att vara försiktig i bedömningen av inflödet av ansökningar till nämnden de närmaste 12 månaderna.

I det längre perspektivet är ändå bedömningen att kommunen kommer att påverkas starkt av de satsningar som både offentliga och privata aktörer planerar och genomför. Bland dessa satsningar kan nämnas planering för utbyggnad av vatten och avloppssystem i Öregrunds- och Östhammarsområdet (inklusive utbyggnad i s.k. utvecklingsområden enligt Lag om allmänna vattentjänster), utbyggnad av länsväg 288- på sträckan Gimo-Börstil, etablering av fabrik för framställan av fossilfritt flygbränsle på Forsmarkshalvön, återöppnandet av malmgruvan i Dannemora, de båda slutförvaren samt satsningen på nya bostadsområden (inklusive utbyggnad av offentlig och privat service) i Alunda.

Nämndens digitaliseringsarbete fortsatte under 2022 genom digitalisering av byggarkivet samt inom planenheten. Alltjämt återstår dock mycket att genomföra för att öka service och tillgänglighet genom digitalisering. Till detta planerar vi att återkomma under verksamhetsåret 2023.

Väsentliga personalförhållanden

Personalomsättningen har återigen börjat stiga. Efter år av låg – eller kanske t.o.m. mycket låg – personalomsättning märker vi nu att flera medarbetare i nämndens verksamhet har sökt sig till andra arbetsgivare. Det är oroande och något vi omgående behöver adressera.

Arbetet med Friskfaktorer och Medarbetarskap adresserar detta - men det räcker inte. Det behöver komma till konkreta vardagliga insatser och det måste måste komma till mer glädjespridande och inspirerande aktiviteter.

Samtidigt är sjukfrånvaron den lägsta i kommunen och resultat på våra arbetsmiljömätningar alltjämt goda (eller kanske t.o.m. mycket goda).

I slutet av tertiäl tre genomförde nämnden resursomfördelningar från bygglovsenheten till planenheten. Inflödet är lågt på bygglovsenheten, samtidigt som det alltjämt är högt på planenheten. Genom den resursomfördelningen bibehåller nämnden kompetens och breddar samtidigt det gemensamma lärandet.

Kvalitet

Bygg- och Miljönämnden ska skapa förutsättningar för hållbar samhällsutveckling i Östhammars kommun - ekonomiskt, socialt och miljömässigt

NKI-arbetet har givit goda resultat. Fokus har legat på information och bemötande. Särskilt tydligt har detta märkts i bygglovsverksamheten.

Under avslutningen på 2022 genomfördes en särskild insats på hemsidesinformation inom Miljöenhetens verksamhetsområde. Våra processer utvecklas också i tydligt positiv riktning. Även om vi inte riktigt når upp till det nya måttalet på arton månader för detaljplanerna, så har processtiden sänkts från tidigare 24 månader. Även under 2022 genomfördes över 350 avloppsinventeringar.

Måluppfyllnaden för nämndens verksamhet kan sammanfattas som god.

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
Antal inventerade avlopp per år.	352	350
En effektiv detaljplaneprocess (antal månader)	20	18
En effektiv bygglovsprocess (antal veckor)	96%	95%
NKI bygglovsärenden. Serviceområdet Bemötande	82	80
NKI Bygglovsärenden Serviceområdet Information	75	75
NKI miljö- och hälsoskydd. Serviceområdet Bemötande	74	75
NKI miljö- och hälsoskydd. Serviceområdet Information	62	70
NKI serveringstillstånd. Serviceområdet Bemötande	0	85
NKI serveringstillstånd. Serviceområdet Information	0	85
NKI livsmedelstillsyn. Serviceområdet Bemötande	75	75

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
NKI Livsmedelstillsyn Serviceområdet Information	68	70

Nämnden uppdrar till förvaltningen att ta fram tillsynsbehovsutredning och tillsynsplan för myndighetsområdena bygg och miljö. Detta uppdrag är fullföljt.

NYCKELTAL	UTFALL 2022
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Bygglov - Totalt, NKI	81
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Livsmedelsskontroll - Totalt, NKI	71
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Miljö- och hälsoskydd - Totalt, NKI	64
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Serverings- tillstånd - Totalt, NKI	
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt - Bemötande, NKI	77
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt - Information, NKI	68
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI	72

Företagskunderna är påtagligt mer nöjda med servicen från nämndens verksamheter under 2022 än de varit tidigare.

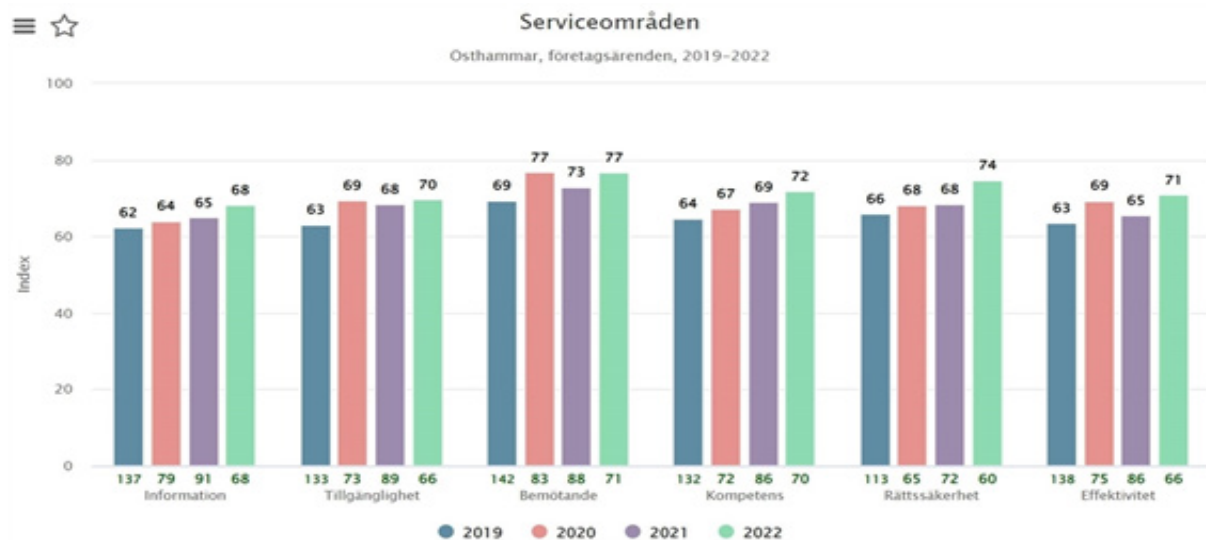
Det är i första hand inom myndighetsområdena livsmedelstillsyn resp. bygglov som utvecklingen varit särskild god under 2022. Inom myndighetsområdet Serveringstillstånd är antalet respondenter så lågt att vi inte fått något utfall. Högst NKI ger våra företagskunder serviceområdet bemötande och där ser vi även en tydlig ökning från tidigare år (fg år 73 jämfört med 77 det senaste året).

Serviceområdet information är lägst, men har även detta höjts (från 65 fg år till 68 för 2022)

Ekonomiskt utfall

Tabellen på nästa sida visar nettokostnader. Brutto uppgick kostnaderna till 22,6 mnkr, intäkterna till 17,3 mnkr och skattemedel till 4,8 mnkr.

Årets resultat för Bygg- och miljönämnden är ett underskott på drygt 500 tkr.

Den politiska verksamheten redovisar ett överskott drygt 150 tkr. Det följer samma mönster som föregående mandatperiod med sjunkande kostnader mot slutet av perioden.

Byggenheten har påverkats starkt av senaste månadernas konjunktursvängning med kraftigt sjunkande efterfrågan vad gäller bygglov. Totalt redovisar enheten ett underskott på cirka 1,4 mnkr där även ett digitaliseringsprojekt påverkar det ekonomiska utfallet negativt.

Den delen av verksamhetsunderskottet har underhandkommunicerats i nämnden och till kommunstyrelsen, med den gemensamma överenskommelsen att fullfölja till årsskiftet 2022/23.

Miljöenheten redovisar ett överskott på drygt 350 tkr. De tre största förklaringarna är fortbildning med kringkostnader som ännu inte återgått

till samma nivåer som innan pandemiåren, inköp av extern VA-rådgivning som uteblivit på grund av vakanser på upphandlingsenheten samt inventarieinköp som kunnat hållas på en låg nivå under året.

Detaljplaneverksamheten har haft relativt stor efterfrågan på planer under året och redovisar ett överskott på cirka 400 tkr

Bygg- och miljönämnden har en liten investeringsbudget på 200 tkr avsedd för inköp av dyrare inventarier enligt regelverket för investeringar. Behovet ser olika ut över tid och i år har det inte funnit något investeringsbehov.

DRIFTREDOVISNING MNKR	FUNKTION	UTFALL 2021	UTFALL 2022	BUDGET 2022	AVVIKEL- SE
	SAMHÄLLE, STAB	-2,3	-2,2	-2,3	0,1
	BYGG	-0,1	-2,2	-0,7	-1,4
	MILJÖ	-1,3	-0,2	-0,5	0,4
	VÄXANDE, PLAN SBN	-1,2	-0,7	-1,1	0,4
DELSUMMA		-4,9	-5,3	-4,7	-0,5
	Budgetväxling med KS			-1,2	1,2
VERKSAMHETENS NET- TOKOSTNAD		-4,9	-5,3	-5,9	0,7
	Generella statsbidrag	-	-	-	-
VERKSAMHETENS RESUL- TAT		-4,9	-5,3	-5,9	0,7
	Finansiella poster	-	-	-	-
ÅRETS RESULTAT		-4,9	-5,3	-5,9	0,7

Kultur- och fritidsnämnd

Verksamheten har under 2022 överlag fungerat väl och fem av sex av de styrta nämnden antagit är uppnådda. Två nya enhetschefer har tillträtt.

Återhämtningen efter pandemin har varit god och mycket har återgått till liknande läge som innan. Fler kulturföreningar än tidigare har sökt bidrag vilket är glädjande och satsningen på att ge stöd till föreningar som sköter vandringsleder har fallit väl ut.

Det som sticker ut är flera långtidssjukskrivningar som påverkat både verksamhet och arbetsmiljö samt en låg bemanning med svårighet att rekrytera.

Försäljningen är något lägre än tidigare vilket till viss del kan förklaras av att Alunda Landbad öppnade nära tre veckor senare än planerat under sommaren.

Årets budget var 41,526 mnkr och utfallet blev 40,446 mkr. Avvikelsen var alltså ca 1 mkr vilket motsvarar 2,6% av nämndens budget.

Överskottet beror till stor del på en lägre personalkostnad än budgeterat. Det saknas fortfarande lokal i Gimo och trots utökning av öppettider på andra orter så har personalkostnaderna varit lägre. Det har funnits svårigheter att rekrytera inom vissa enheter och även längre sjukskrivningar har inneburit lägre personalkostnader inom nämndens område.

Personalförändringar

Under året har två av tre enhetschefer bytt tjänst inom verksamheten och två nya enhetschefer har tillträtt. Verksamheten och medarbetarna har

påverkats av de perioder där enhetschef saknats. Under slutet av året var organisationen åter i balans.

På Ung fritid och Fritid har det funnits vakanser under året som varit svåra att bemanna.

Sjuktal

Sjuktalen har sjunkit under året men är fortfarande högre än den var under samma period 2021.

Sjuktalen varierar mycket över åren inom nämndens område. Skälet är att det är en liten personalgrupp och att längre sjukskrivningar ger stora effekter. En medarbetare som är borta på heltid motsvarar ca 2,5%.

Under 2022 har Kultur och fritid haft flera långtidssjukskrivningar. För en liten arbetsgrupp där inga "dubbletter" finns blir varje sjukskrivning också tung att bära för de medarbetare som arbetar närmast. Detta är en riskfaktor och innebär en stor risk för utmattning hos de som är kvar.

Två arbetsmiljöfrämjande insatser har genomförts: ett arbete som är inriktat på friskfaktorer och en inriktad på ett stärkt medarbetarskap.

SJUKFRÅNVARO	2020	2021	2022
I relation till ordinarie arbetstid	9,6	5,1	6,9

Kvalitet

Att erbjuda ett attraktivt kultur- och fritidsliv

Målet är uppnått.

Besöksantalet var under året över förväntan och antalet besök på ungdomsgården har varit mer än dubbelt så många som målet var. Alunda är den ort där det kommit flest nya ungdomar.

Även på biblioteken har besöken varit betydligt fler än förväntat. Detta trots att biblioteket i Öregrund under en period tvingades hålla stängt pga av att fastigheten behövde brandsäkras.

Nära 70% av medborgarna uppger sig vara nöjda med möjligheten att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar. Detta är glädjande. Dock är önskan att höja detta ytterligare och i december 2022-januari 2023 genomförs en enkät för att ta reda på när medborgarna helst besöker simhallar och bibliotek. Genom att bättre anpassa öppettiderna finns också möjlighet att öka antalet besökare och få nöjdare medborgare. Möjligheten att nå fler målgrupper kan också komma att öka.

En utmaning under året har varit den upplevda orättvisan i kommunens hyressättning. Föreningar får olika förutsättningar och förutsättningar. Ett arbete med hyressättningsgenomlysning har genomförts och när detta implementerats kommer sannolikheten för orättvisor att vara betydligt lägre. I en övergång kommer sannolikt en del av de grupper som hyr lokaler att uppleva det nya som mer rättvist medan andra som haft hyresfritt sannolikt kommer att uppleva en försämring.

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
Antal besökare på kommunens ungdomsgårdar	1 882	850
Antal besökare på samtliga bibliotek	121 990	76 200
Upplevd nöjdhet med möjligheten att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar	67%	61%

Att erbjuda en hälsofrämjande, inkluderande och tillgänglig kultur- och fritidsverksamhet som präglas av delaktighet och uppmuntrar engagemang.

Målet är till del uppnått.

Användningen av ungdomsappen har ökat och fortsätter så. Information på skolor och ungdomsgårdar har givit önskat resultat även om målet är att ännu fler ska använda appen.

Nöjdheten med utbudet av träffpunkter för äldre har ett utfall på 40% att jämföra med målet om 42%. Gruppen äldre har under året uttryckt ett missnöje med upplevd orättvisa i pris för hyra av kommunens lokaler.

Arbetet med att stärka medborgardialog i kommunen har pågått under året med flera insatser, men med modifieringen att följa KS beslut att stärka delaktighet. Medborgardialog är en del av delaktighetsarbetet men fler insatser, i enlighet med SKRs delaktighetstrappa, behövs för att skapa förändring i medborgarnas upplevelse. Under första tertialet var dialogarbetet intensivt i Öregrund kring hamndäckets utbyggnad. Planering av

delaktighetsinsatser i utbyggnaden av Alunda har gjorts.

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
Antal unga som använder ungdomsappen ska öka	Uppfylld	
Nöjdheten med utbudet av ställen för äldre att träffas på i kommunen? (t.ex. träffpunkter) ska öka	40%	42%

Att erbjuda förutsättningar för ett långt, friskt och meningsfullt liv

Målet är uppnått.

Målet är uppnått med 83 evenemang jämfört med måltalet 78. Ett särskilt fokus på äldre har funnits under året vilket också resulterat i fler evenemang än vanligt. Gruppen äldre (70+) har varit en prioriterad grupp i kommunen under 2022.

Ett evenemang som engagerade många äldre var Ortskampen som genomförts för andra gången. Denna insats fick stort genomslag och motiverade fler att röra på sig.

Gruppen 70+ har upplevt en orättvisa i tillgången till, och prissättningen av, kommunala lokaler. Där har en genomlysning genomförts under 2022 som syftar till att skapa ett mer rättvist system.

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
Antal evenemang, för målgruppen äldre, där hälsa, samhällsfrågor eller vetenskap är tema	83	78

Ekonomiskt utfall

Året slutar med en avvikelse om ca 1,1 mnkr. Överskottet kommer av lägre personalkostnader än budgeterat samt högre intäkter. Att intäkterna blev bättre än budget kan delvis förklaras med engångsersättningar avseende sjuklönekostnader som betalats ut under pandemin. Tillfälliga lokalupplåtelser är också bättre än budget.

Bidrag till föreningar drar över budget och den faktor som ger den största avvikelsen här är det särskilda stöd som betalats ut till föreningar under hösten 2022.

Övrigt så har budgetföljksamheten varit god och inga stora avvikelser finns under övriga kostnader.

Avvikelsen som redovisas under enhet 2310 (stab) och enhet 2313 (bibliotek) beror på att budget för Storbrunn fanns på enhet 2313 men utfall bokfördes på enhet 2310. Ingen justering av detta gjordes under året utan det görs under 2023 då ansvarsstrukturen i bokföringen också förändras för att bättre möta enhetschefernas behov.

Investeringar

Utfallet under året har blivit en bråkdel av det önskade. Det finns flera skäl till det. Två av förvaltningens tre enhetschefer har under året slutat som enhetschefer men finns kvar i organisationen. Det har inneburit avbrott i planeringen och en påverkan på kontinuiteten.

Det har det saknats upphandlare som kunnat hjälpa verksamheten att göra de upphandlingar som krävts.

Det har saknats kapacitet i utförarorganisationen för att genomföra de investeringar som önskats.

Planerade investeringar av sporthallsutrustning har vid inköp konstaterats vara driftkostnader och därför inte heller bokförts som investering. Detta enligt gällande redovisningsregler

DRIFTREDOVISNING MNKR	ENHET	UTFALL 2021	UTFALL 2022	BUDGET 2022	AVVIKEL- SE
	ATTRAKTIVITET, STAB	-9,7	-9,2	-3,9	-5,3
	FRITID	-16,8	-17,6	-19,2	1,6
	BIBLIOTEK	-10,3	-10,4	-14,6	4,1
	UNG FRITID	-2,7	-3,2	-3,8	0,6
DELSUMMA		-39,7	-40,3	-41,4	1,0
	Budgetväxling med KS			-0,3	0,3
VERKSAMHETENS NET- TOKOSTNAD		-39,7	-40,3	-41,7	1,3
	Generella statsbidrag	-	-	-	-
VERKSAMHETENS RESUL- TAT		-39,7	-40,3	-41,7	1,3
	Finansiella poster		-0,1	-0,2	0,1
ÅRETS RESULTAT		-39,7	-40,4	-41,9	1,4

Socialnämnd

Nämndens sammanfattning

Socialnämnden har under året fortsatt arbetet med att tillse en trygg och hållbar äldreomsorg i vår kommun. Omställningsarbetet initierades utifrån en politisk vilja att verksamheten ska kunna utvecklas hållbart, med fokus på kvalitet för den äldre samtidigt som vi använder resurserna rätt och har en ekonomi i balans.

Socialnämnden ser med tillförsikt på utvecklingen av öppenvården inom individ och familjeomsorgens område. En ny, gemensam organisation med mer individanpassade insatser på hemmaplan och utökad samverkan förväntas ge goda effekter över tid, avseende både kvalitet och ekonomi.

Inom funktionshinderområdet är servicebostäderna på Albrektskatan i drift och tillsammans med bostäderna på Repslagargatan utgör de ett bra boendebadativ som är mer individuellt anpassat och som erbjuder både stöd och möjlighet till utvecklad självständighet.

Arbetet med att revidera Äldreplanen ”Det goda livet som äldre i Östhammars kommun” var ute på remiss under hösten och beslut om fortsatt arbete med planen inväntas från de två nya nämnderna.

Med anledning av det prognostiserade underskottet i tertial 1 om -13,6 mnkr fick förvaltningen i uppdrag att ta fram en åtgärdsplan för att minska underskottet. Genomförda åtgärder skulle rapporteras till socialnämndens sammanträde under september.

Det prognostiserade underskottet vid tertial två var lägre än vid tertial 1, trots stora

kostnader för att upprätthålla bemanning under sommarperioden. Vid årets slut har förvaltningen kunnat hämta hem underskottet och slutresultatet visade ett överskott på 1 687 000 kr.

Väsentliga personalförhållanden

Gällande kompetensförsörjningen av sektorn så skapades en ny organisationsstruktur på sektorn under Q3. Två verksamhetschefer för verksamhetsområde produktion tillsattes. Tidigare bemannades detta av en chefsroll. Arbetet med mindre chefsområden och färre antal medarbetare per chef har genomsyrat arbetet även på enhetsnivå. Orterna Alunda och Gimo där en chef tidigare ansvarat för både hemtjänst och särskilt boende är nu uppdelade på två chefsroller per ort.

Sjukfrånvaron inom sektor Omsorg Q3 2021 (6,8) jämfört med Q3 2022 (7,4) visar vi ökat vår sjukfrånvaro jämfört med samma period föregående år.

Inom verksamhetsområde Myndighet så består ca en tredjedel av sjukfrånvaron av långtidssjukfrånvaro (över 59 dagar) och är till största del inte av arbetsrelaterad karaktär. Under Q2 2022 så bestod nästan hälften av sjukfrånvaron av långtidssjukfrånvaro så vi ser här en minskning av andelen långtidssjukfrånvaro. Myndighet har ökat sin sjukfrånvaro från 4,6 % Q3 2021 till 7,2 % 2022.

Inom verksamhetsområde Produktion består en tredjedel av den totala sjukfrånvaron av långtidssjukfrånvaro (över 59 dagar) vilket är samma uppgifter som lämnades för Q2

2022. Många personer har varit förkylda och därmed stannat hemma i väntan på provsvar, även konstaterad Covid-19 har varit orsak till frånvaron. Jämfört med samma period föregående år har sjukfrånvaron ökat från 7,9 % till 8,8 %.

Kvalitet

Sektor omsorg ska vara en effektiv verksamhet. Den samlade bedömningen, utifrån utfall eller prognos för respektive styrtal, är att nämndmålet inte nås för helåret.

Socialnämndens stöd och omsorgsverksamhet är en stor, viktig och resursberoende/krävande del av kommunens samlade verksamhet. Att Socialnämndens verksamhet bedrivs resurseffektivt är av stor vikt för att klara av nuvarande och framtida utmaningar. Genom att följa och analysera verksamhetens nettokostnadsavvikelse och brukarnas upplevelse av kvalitet i levererade tjänster ges en bild av nämndens effektivitet.

Arbetet inom ramen för Trygg och hållbar äldreomsorg, omorganiseringen av öppenvården inom Myndighets verksamhetsområde och genomförda insatser inom LSS-området bedöms ha goda effekter inom målområdet. Resultatet av förändringarna förväntas dock få genomslag först på lång sikt, vilket visar sig i ett antal uppnådda styrtal för helåret. Även pandemin ger vissa ”skuldeffekter” som påverkar resultatet. Glädjande är ett gott utfall i brukarundersökning för särskilt boende, trots att undersökningen genomfördes under pågående pandemi och Nettokostnadsavvikelse LSS. Resultatet för brukarundersökning hemtjänst föll också väl ut, även om utfallet om 85 % nöjdhet (helhet) inte

riktigt nådde det uppsatta målet om 86 %

För att ett nämndmål ska anses uppnått skall samtliga styrtals måltal vara uppnådda. Kommentarer till utfall eller prognos per styrtal nedan

Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%) ska minska

Måtalet uppnås inte för året.

Trots ett förhållandevis gott resultat så når vi inte måtalet.

Styrtalet avser avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för individ- och familjeomsorg, kr/inv. Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat.

Verksamheten fortsätter att arbeta aktivt med hemmaplanslösningar men då det rapporterade värdet 2022 baseras på 2021 års siffror, så kan effekter av arbetet med omorganisering av öppenvården ge utslag för styrtalet först 2023

Nettokostnadsavvikelse LSS, (%) ska minska

Måtalet är uppnått för året.

Ett positivt värde indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och ett negativt värde ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat.

Styrtalet avser avvikelse i procent mellan kommunens nettokostnad för LSS och en beräknad referenskostnad för LSS, kr/inv. Referenskostnaden bygger på nettokostnader och strukturvariabler för det aktuella året. Referenskostnaden för LSS beräknas med hjälp av antalet verkställda beslut 1/10 föregående år och personalkostnadsindex.

Utfallet för nettokostnadsavvikelse LSS har förbättrats markant de senaste åren. Förbättringen kommer främst ifrån en breddning av boendeinsatserna inom LSS och att Socialnämnden byggt nya servicebostäder, där dygnskostnaden är klart lägre jämfört med gruppboheter LSS.

En annan genomförd förändring är de nya villkoren för LOV-ersättning där nämnden sätter nya krav på utförarna att jobba med närvaro. Vid långvarig brukarfrånvaro sänks ersättningen, för att markera vikten av en meningsfull och motiverande sysselsättning.

Köp av individ och familjeomsorg totalt, andel (%) ska minska.

Måtalet uppnås inte för året.

Styrtalet avser kommunens köp av individ- och familjeomsorg som andel av den totala kostnaden för individ- och familjeomsorg (%). Köp av verksamhet avser här betalning för ett offentligt uppdrag (kärnverksamhet) som överlämnats till någon annan att utföra.

Målet om att endast 18 % av den totala kostnaden för individ- och familjeomsorg ska betalas till annan utförare nås inte. Verksamheten fortsätter att arbeta aktivt med hemmaplanslösningar. Det rapporterade värdet 2022 baseras på 2021 års siffror, så effekter av arbetet med omorganisering av öppenvården kan ge utslag för styrtalet först 2023.

Brukarbedömning IFO totalt - helhetssyn, andel (%) ska öka

Prognosen är att måtalet nås för året. Detta trots en liten nedgång 2021 från ett mycket högt utfall 2020. Arbetet med omorganisering

av öppenvården pågår under året och beräknas få positiva effekter. Men både utfall och antal respondenter i brukarundersökningen varierar mycket mellan åren, varför prognosen kan vara osäker. Resultat av undersökningen kommer vecka 49.

Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) ska bibehållas

Måtalet för innevarande år är 86 och utfallet blev 85. Skillnaden mellan kvinnor och män är fortsatt liten, med en skillnad på två procent, där kvinnor fortsatt är de som är något mindre nöjda.

De områden där vi sticker ut mest i negativ bemärkelse, i förhållande till övriga kommuner, är för frågorna som berör upplevda besvär med svår ångslan, oro och ångest samt om man besvärar av ensamhet. Här ser vi inte bara att resultatet är svagt i förhållande till andra, utan också att resultatet försämrats över tid. Kvinnor uppges i högre utsträckning än män att de besvärar av ensamhet (23 % respektive 16 %) medan besvär med svår ångslan, oro och ångest är lika vanligt i grupperna. Vi jobbar med att se till att brukarna får sina beviljade insatser i större utsträckning än tidigare. Det följs bland annat upp via styrtalet leveranssäkerhet, som har förbättrats över tid. I arbetet med Trygg och hållbar äldreomsorg lyfts kontaktmannaskapets betydelse fram. Arbetet med att förbättra kontinuitet sker utifrån tre perspektiv.

- Vårdkontinuitet (alla insatser tillhålls på samma sätt avsett vilken medarbetare som utför insatsen, arbetsbeskrivningarna som finns i genomförandeplanen)
- Tidskontinuitet (vi håller de tider vi planerat i våra genomförandeplaner).

-Personalkontinuitet (sker bl.a via att kontaktpersonen träffar sin brukare varje vecka).

Trots att mycket arbete pågår i styrtalets riktning så förväntas det ta tid innan förbättringsarbetet får tydligt genomslag i brukarundersökningen. Dessutom genomfördes undersökningen under en aktiv fas av pandemin med omfattande restriktioner, vilket också kan ha påverkat utfallet

Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) ska öka

Måtalet är uppnått för året.

Utfallet 80 i relation till målsatta 74 ger att vi uppfyller målet. Kvinnor (82 %) är mer nöjda än män (75 %). Utfallet har fluktuerat över tid (2017: 89 %, 2018: 76 %, 2019: 83 %, 2020: 74 %) varför det är svårt att sia om resultatet beror på återställningseffekter efter pandemin eller har andra orsaker. Skillnaden är också stor mellan olika boenden (lägst 50 % och högst 90 %).

Det område där vi sticker ut mest i negativ bemärkelse, i förhållande till övriga kommuner, är frågan som berör möjligheten att komma utomhus och upplevelsen är densamma för män och kvinnor. Där vi sticker ut positivt handlar det om personalens bemötande (kvinnor 100 %, män 96 %) och vilken hänsyn de tar till åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras. För det senare finns dock en markant skillnad, där 90 % av männen och bara 79 % av kvinnorna svarar att personalen alltid eller oftast tar hänsyn åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras. Störst skillnad mellan män och kvinnor ses för frågan "Kan du påverka vilka tider du får hjälp?". 76 % av männen upplevde att de hade den möjligheten men bara 46 % av kvinnorna.

Undersökningen genomfördes under en aktiv fas av pandemin med stor samhällspridning och omfattande restriktioner, vilket kan ha påverkat utfallet. Dessutom genomfördes en rad förändringar av organisationen under 2021, vilket möjligen kan ha påverkat brukarnas nöjdhet i någon mån. Resultatet är således inte alldeles lättolkat.

Brukarbedömning IFO totalt - helhetssyn, andel (%) ska öka

Måtalet är inte uppnått för året.

Efter en liten nedgång 2021 (92 %), från ett mycket högt utfall 2020 (95 %), blev utfallet betydligt lägre i år (76 %). Både utfall och antal respondenter i brukarundersökningen varierar mycket mellan åren, varför resultatet är svårt att jämföra och analysera över tid. Årets undersökning besvarades endast av 26 personer. Utfall för riket 2022 var 86 %. Notera dock att jämförbarheten mellan kommunerna haltar, då alla kommuner inte undersökt samtliga områden inom IFO.

Rapporterat utfall avser andel personer (av de svarande) med kontakt med individ- och familjeomsorgen som har angett Mycket nöjd eller Ganska nöjd på frågan Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med det stöd du får från socialtjänsten i kommunen? Det rapporterade underlaget omfattar här ekonomiskt bistånd, missbruks- och beroendevården och barn- och ungdomsvård (barn över 13 år och vårdnadshavare). Av de totalt 26 svaren 2022 kom 17 stycken från personer i kontakt med missbruks- och beroendevården och totalt fem från barn eller föräldrar inom barn- och ungdomsvård. Övriga

4 personer svarade för ekonomiskt bistånd. Arbetet med omorganisering av öppenvården har pågått under året och beräknas ge positiva effekter.

Kostnad äldreomsorg, kr/inv 80+ ska minska

Måtalet är inte uppnått för året. Rapporterat utfall avser verksamhetsåret 2021. Innevarande års utfall rapporteras in till SCB först under kvartal 1 2023. Troligt är att resultatet delvis kan förklaras av pandemi- och postpandemieffekt. Det innebär att det ackumulerade behovet av vård- och stödinsatser som uppkom under pandemin kan hålla i sig och få kvardröjande, kostnadsdrivande konsekvenser.

Inom ramen för Trygg och hållbar äldreomsorg jobbar vi för att nå måtalet på sikt. Genomförda aktiviteter är bland annat att vi minskat antalet korttidsplatser, ställt om tre boenden till individbeslut, upprättat en ny nattorganisation och dessutom skapat en samordnad sjuksköterskeorganisation som förväntas leda till en bättre kostnadsutveckling på sikt. Syftet med trygg och hållbar äldreomsorg är, förutom lägre kostnader, bättre kvalitet genom flexibla arbetssätt och brukaren i centrum. Målet är en effektiv äldreomsorg med rätt insatser, i rätt tid och i rätt omfattning.

Andel invånare 80+ som inte har någon biståndsbedömd insats ska öka.

Måtalet nås inte för året. I kommunen finns 1640 invånare över 80 år. Av dessa har 498 personer en biståndsbedömd insats (brukare som endast har larm och/eller servicelägenhet är ej medräknade). Utfallet

för året är 69,7 %. Det är en något lägre siffra än tidigare mätperioder och signalerar att en större andel inom åldersgruppen har en biståndsbedömd insats 2022 jämfört med åren 2019-2021. Det kan delvis förklaras av kvarstående vård- och stödskuld till följd av pandemin. Skulden består i att en del äldre avvaktade med att söka kommunala insatser under pågående pandemi och att söktrycket därefter ökade. Men det består också i att äldre personer utan tidigare biståndsbedömd insats, efter insjuknade och genomgången Covid, fick behov av insatser.

Utöver detta, i linje med trygg och hållbar äldreomsorg, beviljas enklare, förebyggande insatser för att kunna bo kvar i ordinarie boende längre. Bland dessa finns bland annat insatser som delas mellan två samboende, till exempel städ. Att ge båda parter del av insatsen gör att fler individer de facto får en insats men det tryggar insatsen för respektive part om någon av dem är i behov av längre sjukhusvistelse eller annat.

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%) ska minska	-8,1%	-10%
Köp av individ och familjeomsorg totalt, andel (%) ska minska	25%	18%
Brukarbedömning IFO totalt - helhetssyn, andel (%) ska öka	76%	>92%
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) ska bibehållas	85%	86%

STYRTAL	UTFALL 2022	MÅLTAL 2022
Brukarbedömning sär- skilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) ska öka	80 %	>74%
Kostnad äldreomsorg, kr/ inv 80+ ska minska	260 284	<250 433
Andel invånare 80+ som inte har någon bistånds- bedömd insats ska öka	70%	72%
Nettokostnadsavvikelse LSS, (%) ska minska	-2,2%	0%

Sektor omsorg ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Den samlade bedömningen, utifrån årsprognos för respektive styrtal, är att nämndmålet inte nås för året.

Nära hälften av kommunens medarbetare arbetar med vård och omsorg av kommunens invånare. Att kommunen inom dessa områden, av dessa medarbetare, uppfattas som en attraktiv arbetsgivare är mycket viktigt. Skillnaden för kommunen och dess invånare mellan friska medarbetare som trivs och utvecklar sina arbetsplatser och motsatsen kan inte överskattas.

Ett omfattande arbete pågår i målets riktning och har resulterat i positiva förflyttningar för både sjuktal och personalomsättning. Trots det är prognosen att vi inte når måltalen för året. Delvis beror det på höga ambitioner inom trögrörliga områden men resultaten har även påverkats av pandemin och omfattande förändringar av såväl organisation som arbetssätt. Mer om sjuktal och kompetensförsörjning under rubrik Väsentliga personalförhållanden i rapporten.

För att ett mål ska anses uppnått skall samtliga styrtals måltal vara uppnådda. För tertial 2 finns inga rapporterade helårsutfall, varför prognoserna baseras på tertialutfall och kvalitativa bedömningar utifrån planerat och/eller genomfört arbete.

Kommentarer till prognos per styrtal nedan.

Sjuktalet ska minska

Prognosen är att måltalet nås för året. Utfallet för kvartal 1 låg 2,1 procentenheter över måltalet för 2022. Enligt säsongskurvan för sjukstatistik så är frånvaron vanligtvis högst i början på året och förväntas sedan sjunka under kvartal 3 och 4. Utfallet för kvartal 2 följer den prognosen och utfallet landar på måltalet 8, med en fortsatt differens mellan utfall för kvinnor respektive män, om cirka 3 %, där män har lägre sjuktal.

Personalomsättningen ska minska

Prognosen är att måltalet inte nås för året. Styrtalet avser avgångar då personer lämnar vår organisation, både i pension och av andra anledningar. Vi räknar inte med de som flyttat på sig inom organisationen, eller de som blivit övertaliga eller dött. Utfall för personalomsättning rapporteras endast på helårsbasis.

Personalomsättningen blev lägre mellan 2020 och 2021. Prognosen är en fortsatt sänkning för 2022, tack vare chefssatsningar och aktivt arbete med arbetsmiljöfrågor. Dock kan vi inte förvänta oss en så pass stor sänkning under 2022 att vi hamnar under måltalet 10%, redan under innevarande år.

Antalet pensionsavgångar är inte fler i år än 2021 om vi utgår från ålder (födda 1957 eller tidigare 22 personer och födda 1956 eller tidigare 25 personer).

Helhetsintrycket av vår organisatoriska och sociala arbetsmiljö ska förbättras

Prognosen är att måltalet inte nås för året. OSA-mätningar genomförs under oktober månad varför utfall saknas per tertial 2. Prognosen baserar sig på att utfallet varit lägre än 2022 års måltal under flera år och inte verkar snabbbrörligt.

Under hösten 2021 påbörjades ett omfattande arbete som fokuserar på friskfaktorer. Detta förändringsarbete fortsätter under 2022. Sektorns enheter förväntas upprätta en plan och genomföra aktiviteter utifrån senaste OSA-enkätens resultat. Sektorn tränar med chefer och medarbetare på att fokusera på det positiva och förstärka positiva beteenden. Detta erfordrar ett arbete med att skapa struktur och dialog och att arbeta aktivt med medarbetarskapet.

Ekonomiskt utfall

Socialnämndens totala utfall, ett överskott på +1,7 mnkr, fördelas enligt följande inom nämndens tre stora block:

Omsorg, Stab: +5,9 mnkr

Överskottet kommer till stor del av inkomna statsbidrag under året, inklusive två prestationsbaserade statsbidrag om totalt 22 mnkr som fördelas mellan 2022 och 2023 (cirka 8 mnkr respektive 14 mnkr).

I samband med årsbokslutet har vi, av redovisningsmässiga skäl, bokfört kostnader som tidigare under året gått som investeringar, direkt på driften (~3 mnkr). Kostnader som avser förändringar av fastigheter som inte ägs av kommunen bör i möjligaste mån bekostas av fastighetsägaren och resultera i högre hyra för hyresgästen. Ett alternativ är att ta denna typ av kostnader på driften. Att ta dessa kostnader i år innebär minskade avskrivningskostnader med cirka 0,6 mnkr per år, de kommande fem åren

I förebyggande syfte har oanvända riktade statsbidrag flyttats till ett skuldkonto (på balansräkningen), i syfte att täcka upp för väntade återbetalningar (3,3 mnkr) till Socialstyrelsen under 2023.

Myndighet, Omsorg: +13,9 mnkr

Gemensamma verksamhetskostnader inom Myndighet, Omsorg visar ett stort överskott. Det beror på att ansökan från Migrationsverket gav ett oväntat stort utfall under december månad, 2,7 mnkr. Intäkten delas mellan Gemensamma verksamhetskostnader (2,2 mnkr) samt Äldre och LSS Myndighet (0,5 mnkr). Totalt uppgår överskottet till +3,9 mnkr.

Under verksamhetsåret har Öppenvården för Barn & Ungdom slagits ihop med Självständigt boende och liv till den gemensamma enheten Öppenvård. Här förklaras överskottet till stor del av låg bemanning i väntan på rätt rekrytering, samt att så kallad personalhandledning har Överskottet inom detta område uppgår till +0,7 mnkr.

Barn & Ungdom Myndighet har minskat antalet SIS-placeringar och vänt sin tidigare prognos

från budget i balans till ett överskott på cirka +2,0 mnkr.

Vuxensektionen har i enlighet med prognos lägre kostnader för både ekonomiskt bistånd och externa placeringar inom socialpsykiatri och missbruksenheten. Överskottet är på 2,4 mnkr.

Inom Äldre & LSS, Myndighet, där det totala utfallet blev ett överskott om 4,8 mnkr, ingår olika delar:

De största negativa avvikelserna inom området är personalkostnader som överskridit budget (inklusive behov av inhyrd personal) men också viten (0,8 mnkr) som avser ej verkställda beslut från år 2017-2018. Det har också funnits behov av abonnerade korttidsplatser som uppgått till 0,5 mnkr för perioden november-december.

Delar som genererat överskott är lägre kostnader än budgeterat för utförda hemtjänstinsatser (både i egen regi och inom LOV), omsorgsavgifter som överskridit de budgeterade intäkterna och inkomna, ej förväntade, intäkter från Migrationsverket på 2,0 mnkr. När vi söker medel från Migrationsverket för utförda insatser är det ofta ovisst hur stor ersättning som kommer att beviljas. Detta gör det svårt att bedöma det ekonomiska resultatet.

På grund av redovisningsprinciper och tidigare förskottsfakturering (från 2015) av daglig verksamhet i egen regi får Äldre & LSS. Myndighet ett extra överskott, medan den egna regin får ett underskott med motsvarande belopp. Det beror på att vi från september/oktober 2022 började efterfölja FFU LOV Daglig Verksamhet, där efterskottsfakturering gäller.

Produktion, Omsorg: -18,1 mnkr

Gemensamma verksamhetskostnader för Produktion, Omsorg uppvisar ett överskott på +6,6 mnkr. Under pandemin var det stora kostnader för skyddsutrustning, vilka avtagit under 2022.

Inom särskilt boende, där vi ser ett underskott som uppgår till -2,1 mnkr, har det på vissa håll varit väldigt drabbat av både Covid-19- och Caliciutbrott, framförallt under T1. Effekten har varit höga sjuklönekostnader och medföljande ökade rörliga kostnader som OB och övertid.

Omvårdnadsboendena och psykiatrienheten genererar ett överskott på +2,8 mnkr medan demensboendena genererar ett underskott på -4,9 mnkr.

Inom ordinärt boende (hemtjänstorganisationen, korttidsvård, rehab samt nattorganisationen) är resultatet -15 mnkr. Till stor del förklaras underskottet inom ordinärt boende av hemtjänstorganisationen som redovisar ett resultat på -11,8 mnkr. För 2022 utfördes färre timmar (183 745 timmar) än 2021 (184 235 timmar). Viktigt att poängtera är att hemtjänsten i egen regi under verksamhetsåret tagit över insatsen "Städ i hemmet" som tidigare utfördes av Samhall. Trots denna utökning av antalet insatstyper utförs det färre timmar år 2022 jämfört med år 2021.

Utöver färre antal utförda timmar så utförs även dessa timmar med en debiteringsgrad som är 1,24 procentenheter lägre 2022 än 2021 (61,12% år 2022 jämfört med 62,36% år 2021).

Effekten av detta är att hemtjänstorganisationen gör färre timmar jämfört med föregående år och med en lägre effektivitet vilket ger högre kostnad. Ett sätt att synliggöra detta ekonomiskt är att jämföra resultatet för år 2021 (-4,6 mnkr) med resultatet för år 2022 (-11,8 mnkr).

Nattorganisationen uppvisar stora underskott (-6,2 mnkr) jämfört med budget. Uppfattningen är att den bemanningsnivå som finns och som

genererar underskottet är korrekt och svarar mot det behov som finns för att ha en fungerande organisation och arbetsmiljö som inte driver ökad sjukfrånvaro och högre kostnader.

HSL-verksamheten (sjuksköterskor på dag- och nattetid) påverkas fortsatt av sjuksköterskebrist i egen regi och har därmed fortsatt behov av inhyrd personal.

DRIFTREDOVISNING MNKR	FUNKTION	UTFALL 2021	UTFALL 2022	BUDGET 2022	AVVIKEL- SE
	OMSORG, STAB	-28,5	-35,9	-33,4	-2,4
	PRODUKTION OMSORG	-95,7	-113,0	-94,9	-18,1
	MYNDIGHET OMSORG	-392,7	-390,2	-404,1	13,9
DELSUMMA		-516,9	-539,1	-532,4	-6,7
	Budgetväxling med KS	-	-	-2,6	2,6
VERKSAMHETENS NET- TOKOSTNAD		-516,9	-539,1	-535,0	-4,1
	Generella statsbidrag	-	8,3	-	8,3
VERKSAMHETENS RESULTAT		-516,9	-530,7	-535,0	4,2
	Finansiella poster	-0,2	-0,2	-0,2	0,0
ÅRETS RESULTAT		-517,1	-530,9	-535,2	4,3

Resultaträkning

MNKR		KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	BUDGET 2022	AVVIKEL- SE 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
Verksamhetens intäkter	Not 3,11	313,0	315,7	318,0	-2,3	536,2	544,8
Verksamhetens kostnader	Not 4,11	-1 575,0	-1 644,2	-1 644,3	0,1	-1 721,2	-1 794,0
Avskrivningar	Not 5	-73,8	-74,9	-71,4	-3,5	-116,1	-120,7
Jämförelsestörande poster	Not 11		-38,9		-38,9		-38,9
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		-1 335,8	-1 442,2	-1 397,7	-44,5	-1 301,2	-1 408,8
Skatteintäkter	Not 6	1 117,7	1 176,3	1 145,6	30,6	1 117,7	1 176,283
Generella statsbidrag o utjämning	Not 7	286,9	316,2	287,9	28,3	286,9	316,162
VERKSAMHETENS RESULTAT		68,8	50,2	35,8	14,4	103,5	83,6
Finansiella intäkter	Not 8	2,6	3,9	1,6	2,3	0,7	2,4
Finansiella kostnader	Not 9	-2,1	-4,5	-2,6	-1,9	-5,9	-12,0
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		69,3	49,7	34,8	14,8	98,3	74,0
Extraordinära poster		0,0	0,0		0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT		69,3	49,7	34,8	14,8	98,3	74,0

Kassaflödesanalys

MNKR		KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		69,3	49,7	98,3	74,0
Justering för ej likvidpåverkande poster	Not 31	75,9	74,9	117,0	113,4
Övriga likvidpåverkande poster	Not 31A		9,8	-6,4	9,8
Poster som redovisas i annan sektion		1,3	1,1	16,4	1,1
Ökning (-)/minsk. (+) kortfristiga fordringar		-76,3	-37,4	-82,1	-18,1
Ökning (-)/minskning (+) förråd mm		0,1	0,2	-2,4	0,2
Ökning (+)/minsk. (-) kortfristiga skulder		6,4	18,1	-11,0	18,8
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		76,8	116,3	129,8	199,3
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	-
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0	-	-
Investering i materiella anläggningstillgångar		-117,2	-143,4	-263,6	-293,6
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0,0	8,9	2,6	10,8
Investering i kommunkoncernföretag		-38,4	0,0	-	-
Försäljning av kommunkoncernföretag		0,0	0,0	-	-
Investering i finansiella anläggningstillgångar		-2,2	-2,2	-2,2	-2,2
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		13,5	0,0	13,5	0,0
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN		-144,3	-136,6	-249,7	-285,0
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		0,0	50,0		125,0
Amortering av låneskulder		0,0	0,0	-7,1	-9,7
Nyemission				36,8	
Amortering av skulder för finansiell leasing		-19,6		-19,6	
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		-19,6	50,0	10,2	115,3
ÅRETS KASSAFLÖDE		-87,1	29,6	-109,7	29,6
Likvida medel vid årets början		188,3	101,3	211,0	101,3
Likvida medel vid periodens slut		101,3	130,9	101,3	130,9

Balansräkning

MNKR		KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
TILLGÅNGAR					
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar	not 12	4,8	2,2	4,8	2,2
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	not 13	1 259,6	1 323,8	2 535,8	2 715,4
Maskiner o inventarier	not 14	87,0	76,1	105,4	92,7
Övriga m,ateriella anläggningstillgångar	not 15	-	-	0,0	0,0
Materiella anläggningstillgångar		1 346,6	1 399,9	2 641,2	2 808,0
Finansiella anläggningstillgångar	not 16	108,5	110,6	11,6	13,4
Summa anläggningstillgångar		1 459,9	1 512,7	2 657,6	2 823,6
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Förråd/exploatering	not 18	0,9	0,8	0,9	0,8
Fordringar	not 19	172,8	210,2	193,4	238,0
Kassa och bank	not 21	101,3	130,9	101,3	130,9
Summa omsättningstillgångar		275,0	341,9	295,6	369,7
SUMMA TILLGÅNGAR		1 734,8	1 854,6	2 953,2	3 193,3

MNKR		KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
EGET KAPITAL AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
EGET KAPITAL	not 22				
Övrigt eget kapital		757,3	826,6	1 002,8	1 100,8
Resultatutjämningsreserv		22,3	22,3	22,3	22,3
Årets resultat		69,3	49,7	98,3	74,0
Övrigt eget kapital				-0,3	0,0
Summa eget kapital		848,9	898,5	1 123,1	1 197,1
AVSÄTTNINGAR					
Avsättningar för pension och likn. förpliktelser	not 23	26,1	27,4	26,1	27,4
Uppskjuten skatt		-	-	41,6	42,6
Övriga avsättningar	not 24	16,3	16,8	16,4	17,7
Summa avsättningar		42,4	44,1	84,1	87,7
SKULDER					
Långfristiga skulder	not 25	525,1	575,4	1 356,6	1 500,2
Kortfristiga skulder	not 26	318,4	336,5	389,5	408,3
Summa skulder		843,5	911,9	1 746,1	1 908,5
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 734,8	1 854,6	2 953,2	3 193,3
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER					
Borgensåtagaden	not 27	808,8	910,7		
Ansvarförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder eller avsättningar	not 28	415,6	398,9		
Övriga ansvarförbindelser	not 29				
Finansiell leasing	not 30	se not	se not		

Noter

NOT1

REDOVISNINGSPRINCIPER

Östhammars kommuns årsredovisning är upprättad i enlighet med Lagen om kommunal bokföring och redovisning (lag 2018:597) samt de rekommendationer som är utfärdade av Rådet för kommunal redovisning (RKR). Avvikelser från rekommendationerna och förtydliganden av deras tillämpning redogörs för nedan. Redovisningsprinciperna är ändrade jämfört med årsredovisning 2021 gällande rubrikerna Intäkter, Kostnader, Skatteintäkter, Jämförelsestörande poster och Noter.

Kommunkoncern

Kommunkoncernen består av följande företag

Östhammarshem. Är en stiftelse men kommunen har ett avgörande inflytande såsom borgensman.

Östhammar vatten 100 % ägarandel

Hargshamn 89 % ägarandel

Östhammars vård och omsorg AB och Östhammars industrifastigheter är avvecklade under 2020.

Östhammars kommun har mindre ägarandelar i ytterligare ett antal bolag.

Vissa raders innehåll i resultaträkning och balansräkning skiljer sig åt mellan kommunen och koncernbolagen. Dessa har vid koncernsammanställning flyttats om i enlighet med kommunens sammanställning.

Anläggningstillgångar.

Anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minskat med planenliga avskrivningar. Avskrivningstider för tillgångar redogörs för i not. Östhammar avviker från rekommendation i RKR 4 om komponentredovisning då enbart anskaffning-

ar gjorda från 2015 är uppdelade i komponenter. För äldre anläggningar anskaffade för 2015 saknas i stor utsträckning kännedom om vilka delar i en anläggning som representeras i bokfört värde. Då är bedömningen att uppdelning i komponenter inte är möjlig eftersom kunskap saknas om vilken komponent som utgör bokfört värde och uppdelning i komponenter då endast skulle baseras på gissningar. Då har avskrivningstiden som anläggning tidigare tilldelats fått vara kvar och komponenten fått beteckning "övrig. Ränteutgifter för lån upptagna för att finansiera anskaffandet av anläggningstillgångar bokförs löpande i resultaträkningen.

Östhammar följer vad som rekommenderas i RKR R4 avseende inventarier av mindre värde.

Finansiella anläggningstillgångar

Bokfört värde på insatskapital i Kommuninvest motsvarar miniminivå för som krävs för medlemskap i Kommuninvest samt ursprunglig insats som betalades när kommunen blev medlem.

Leasing

Kommunen tillämpar delvis RKR 5. Kommunen har valt att redovisa lokallkontrakt med en årskostnad över 200 000 kr som finansiell leasing. Inga lokallkontrakt inom koncernen är redovisade som finansiell leasing. Samtliga leasingavtal gällande bilar redovisas som finansiell leasing. Övriga leasingavtal redovisas som operationella. Anledning till detta är att deras sammanlagda värde har en marginell påverkan på balansräkningen. På samma sätt är det är svårt att bedöma om hyresavtal på små belopp är finansiell leasing. Leasade tillgångar redovisas på egna konton i bokföringen. Uppskattning av kommunen som finansiell leasegivare är inte gjord.

Pensioner

Pensionsåtaganden för anställda redovisas enligt blandmodellen och är beräknade enligt RIPS (SKR:s riktlinjer för pensionsberäkning). Kostnader, avsättningar och ansvarsförbindelser beräknas och uppskattas av kommunens pensionsadministratör. Samtliga pensionskostnader bokförs löpande.

Kommunens åtagande avseende förmånsbestämd tjänstepensionen (FÅP), inkomster över 7,5 basbelopp är försäkrad vilket innebär att de endast finns upptagen i resultaträkningen. Kostnaden för FÅP utgörs av under året fakturerat belopp då det bedöms vara mer korrekt än siffror som lämnas av pensionsadministratören. Prognosen beaktar inte kostnad för sk alternativa lösningar för berörd personalkategori. Osäkert om detta förfarande normeras i RKR 10. Överskottsfond hos försäkringsgivaren redogörs för i not.

Intäkter

Generella statsbidrag har hittills alltid redovisats hos kommunstyrelsen. Nytt för 2022 är att generella statsbidrag även redovisas hos övriga nämnder. Kommunen väljer att redovisa statsbidrag som ska återbetalas som en minskning av intäkter istället för en kostnad.

Kostnader

Vid redovisning på koncernnivå redovisas vissa kostnader på annan rad i resultaträkningen än vad de görs i respektive enskilt bolags resultaträkning.

Driftredovisning

Driftredovisningen innehåller interna poster eftersom KF:s budgetbeslut omfattar interna poster. Interna poster är avstämmda och eliminerade på kommunnivå. Utfallet på driftredovisningens rad ”verksamhetens nettokostnader” är densamma som resultaträkningens rad ”verksamhetens nettokost-

nader”. Resultaträkningen härleds genom att utifrån driftredovisningen dra bort interna poster. Resultaträkning med enbart externa budgetposter saknas i KF:s budgetbeslut budget. I den jämförelsebudget som finns i resultaträkningen är därför interna poster eliminerade.

Kommungemensamma kostnader fördelas enligt schablon. Lokalkostnad fördelas genom internhyra. Alla anläggningstillgångar belastas med en internränta på 1,25 %. Samtliga lönekostnader belastas med löneomkostnadspålägg. Löneomkostnadspålägget uppgår till den procentsats som rekommenderas av SKR vilken inte överensstämmer med faktiskt redovisade löneskatter till Skatteverket.

Skatteintäkter

Skatteintäkter som bokförts utöver årets framgång av not. SKR:s decemberprognos har använts för att skatta slutavräkning för 2021.

Jämförelsestörande poster

Kostnader har bedömts som jämförelsestörande utifrån den tolkning vi gjort av RKR:s rekommendation. Detta har inte föranlett någon omräkning av 2021 års siffror.

Noter

Resultaträkning, balansräkning och noter redovisas inte efter förvaltningsberättelsen då det bedömts att dessa uppgifter tilltalar en snävare krets av läsare. Därför har vi valt att lägga dessa sist i årsredovisningen för att underlätta läsningen för övriga läsare. Noter är uppställda i enlighet med RKR:s idéskrift om noter för kommuner.

NOT 2

UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR
Inga är gjorda

MNKR	KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
Not 3a Verksamhetens intäkter				
Verksamhetens intäkter enligt driftredovisningen	873,3	901,4		
avgår Interna poster kommunen	-560,3	-585,7		
Summa verksamhetens intäkter	313,0	315,7		
varav				
Taxor och avgifter	97,9	103,2		
Bostads- lokalhyror och arrenden	32,6	32,8		
Bidrag och kostnadsersättning från staten	139,3	132,5		
EU-bidrag	0,0	-0,1		
Försäljning av verksamhet	23,4	22,2		
Försäljning av exploateringsfastigheter	1,4	2,7		
Reavinst vid avyttring av anläggningstillgångar	0,0	4,9		
Övriga intäkter	18,4	17,3		
Not 3b koncernens intäkter				
Östhammars kommun			313,0	315,7
Östhammarshem			165,1	169,5
Östhammar vatten AB			51,5	56,8
Hargs hamn AB			59,8	68,6
Elimineringar inom koncernen			-53,2	-65,8
			536,2	544,8
Not 4a Verksamhetens kostnader				
Verksamhetens kostnader enligt driftredovisning	-2 209,1	-2 343,6		
avgår interna poster kommunen	560,3	585,7		
förs till av- och nedskrivningar	73,8	89,2		
Summa verksamhetens kostnader	-1 575,0	-1 668,7		
avgår till jämförelsestörande poster		24,5		
Summa verksamhetens kostnader	-1 575,0	-1 644,2		
varav				
Personalkostnader inkl sociala avg.	-953,3	-976,8		
Pensionskostnader	-77,9	-71,8		

MNKR	KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
Lämnade bidrag	-29,2	-31,1		
Köp av huvudverksamhet	-228,7	-231,8		
Lokal- och markhyror	-41,7	-56,7		
Inköp av material varor och tjänster 61*-765*	-243,8	-275,4		
Reaförlust vid avyttring av anläggningstillgångar	-	-		
Bolagsskatt	-	-		
Övriga kostnader 769*-789*	-0,4	-0,6		
Not 4b koncernens kostnader				
Östhammars kommun			-1 575,0	-1 644,2
Östhammarshem			-106,9	-116,4
Östhammar vatten AB			-43,0	-46,8
Hargs hamn AB			-41,2	-46,1
Dannemora gruvfastighet				-0,1
Justering skatter och obeskattade reserver			-8,4	-6,4
Elimineringar inom koncernen			53,2	65,8
			-1 721,2	-1 794,0
Not 5 Av- och nedskrivningar				
Avskrivning av imateriella tillgångar	-4,0	-3,0	-4,0	-3,0
Avskrivning av fastigheter och anläggningar	-48,2	-57,0	-86,1	-101,1
Avskrivning lease fastigheter och anläggningar	-7,2	0,0	-7,2	0,0
Avskrivning av inventarier	-12,0	-14,8	-16,2	-16,6
Avskrivning av lease tillgångar	-2,4	0,0	-2,4	0,0
Nedskrivningar av anl.tillgångar	-	-14,4	-0,2	-14,4
Summa av- och nedskrivningar	-73,8	-89,2	-116,1	-135,1
avgår till jämförelsestörande poster		14,4		14,4
Summa av- och nedskrivningar	-73,8	-74,9	-116,1	-120,7
Not 6 Skatteintäkter				
Preliminär kommunalskatt	1 088,7	1 143,0	1 088,7	1 143,0
Preliminär slutavräkning innevarande år	25,4	26,2	25,4	26,2

MNKR	KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
Slutavräkning föregående år, justering	3,7	7,1	3,7	7,1
Slutavräkning tidigare år	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga skatteintäkter				
Summa skatteintäkter	1 117,7	1 176,3	1 117,7	1 176,3
Not 7 Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämning	181,4	202,1	181,4	202,1
Kostnadsutjämning	-15,9	-13,3	-15,9	-13,3
Regleringsbidrag/ avgift	66,0	61,7	66,0	61,7
Kommunal fastighetsavgift	68,6	70,9	68,6	70,9
Bidrag/ Avgift för LSS utjämning	-15,7	-16,7	-15,7	-16,7
Övriga bidrag				
Generella bidrag från staten	2,4	11,5	2,4	11,5
Summa generella statsbidrag och utjämning	286,9	316,2	286,9	316,2
Not 8 Finansiella intäkter				
Utdelningar från koncernföretag				
Utdelning aktier och andelar	0,5	1,3	0,5	1,3
Intäkter från finansiella anläggningstillgångar				0,0
Ränteintäkter	0,1	0,7	0,2	0,8
Kommunal borgensavgift	1,8	1,9	-	1,9
Övriga finansiella intäkter	0,1	0,1	-	0,3
Elimineringar inom koncernen. Borgensavgift				-1,9
Summa finansiella intäkter	2,6	3,9	0,7	2,4
Not 9 Finansiella kostnader				
Räntekostnader	-1,8	-4,4	-5,7	-12,0
Kommunal borgensavgift		-		-1,9
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättning		-		0,0
Kostnader från finansiella anläggningstillgångar		-		0,0
Övriga finansiella kostnader	-0,2	-0,2	-0,2	0,0
Elimineringar inom koncernen. Borgensavgift				1,9

MNKR	KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
Summa finansiella kostnader	-2,1	-4,5	-5,9	-12,0
Genomsnittlig upplåningsränta	0,0	0,0		0,0
Not 10 Extraordinära poster				
Not 11 Jämförelsestörande poster				
Nedskrivningar av anl.tillgångar (från not 5)		-14,4		-14,4
Pensionsinlösen (från not 4)		-24,5		-24,5
Summa Jämförelsestörande poster		-38,9		-38,9
Not 12 Immateriella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	27,6	27,9	27,6	27,9
Årets investeringar	0,2		0,2	
Försäljningar				
Utrangeringar				
Omflyttning/ korrigering		0,3		0,3
Utgående anskaffningsvärde	27,9	28,2	27,9	28,2
Ingående ack. Avskrivningar	-19,0	-23,0	-19,0	-23,0
Värde av avyttringar och utrangeringar				
Omflyttning/ korrigering				
Årets avskrivningar	-4,0	-3,0	-4,0	-3,0
Utgående ack. Avskrivningar	-23,0	-26,0	-23,0	-26,0
Utgående redovisat värde	4,8	2,2	4,8	2,2
Bedömd genomsnittlig nyttjandetid	9 år	9 år	9 år	9 år
Not 13 Mark, byggnader, tekniska anläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	1 991,4	2 135,9	3 683,4	3 900,7
Årets investeringar	104,0	138,3	252,9	367,5
Försäljningar		-11,3	0,0	-11,9
Utrangeringar		-46,7	-5,6	-46,7
Omflyttning/ korrigering	-2,9	1,0		7,1
Förändring leasade byggnader	43,3	2,0	43,5	2,0
Utgående anskaffningsvärde	2 135,9	2 219,1	3 974,3	4 218,5

MNKR	KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
Ingående ack. Avskrivningar	-820,9	-876,3	-1 345,4	-1 438,4
Försäljningar		7,3	0,0	0,5
Utrangeringar	0,0	30,8	2,8	31,3
Omflyttning/ korrigerig		-5,4	0,0	-15,9
Årets avskrivningar	-48,2	-50,1	-88,6	-78,8
Årets avskrivningar leasade byggnader	-7,2	-1,8	-7,2	-1,8
Utgående ack. Avskrivningar	-876,3	-895,4	-1 438,4	-1 503,2
Utgående redovisat värde	1 259,6	1 323,8	2 535,8	2 715,4
Bedömd genomsnittlig nyttjandetid	36 år	41 år	38 år	
Not 14 Maskiner och inventarier				
Ingående anskaffningsvärde	228,6	259,7	271,7	305,4
Årets investeringar	13,7	8,0	16,3	8,1
Försäljningar			0,0	0,4
Utrangeringar		-0,7	0,0	-2,0
Omflyttning/ korrigerig	2,9	-1,0	17,4	-1,0
Förändring leasade maskiner	14,6	-4,1		-4,1
Utgående anskaffningsvärde	259,7	262,0	305,4	306,9
Ingående ack. Avskrivningar	-158,4	-172,8	-183,7	-200,1
Försäljningar			0,0	0,7
Utrangeringar		0,0	0,0	0,0
Omflyttning/ korrigerig		-1,6	0,0	-1,6
Årets avskrivningar	-12,0	-12,3	-16,3	-14,1
Årets avskrivningar leasade maskiner	-2,4	0,7		0,7
Utgående ack. Avskrivningar	-172,8	-185,9	-200,1	-214,2
Utgående redovisat värde	87,0	76,1	105,4	92,7
Bedömd genomsnittlig nyttjandetid	16 år	22 år		
Not 15 Övriga materiella tillgångar				
Not 16 Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier och andelar				

MNKR	KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
Hargs Hamn AB	83,0	83,0	-	-
Östhammars Vatten AB	10,0	10,0	-	-
Gästrike Vatten AB	0,5	0,5	0,5	
Grundfondskapital Östhammarshem	4,3	4,3	-	-
SKL företag	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommuninvest	10,4	12,5	10,4	12,5
Visit Östhammar AB	0,1	0,1	0,1	0,1
Övriga	0,2	0,2	0,5	0,7
Summa aktier och andelar	108,5	110,6	11,5	13,4
Bostadsrätter	0,1	0,1	0,1	0,1
Långfristig utlåning				
Summa långfristig utlåning	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa finansiella anläggningstillgångar	108,4	110,7	11,6	13,5
Not 17 Bidrag till infrastruktur				
Not 18 Förråd och exploateringsfastigheter				
Exploatering bostadstomter	0,9	0,8	0,9	
Övriga förråd och lager	0,0	0,0	0,0	
Summa förråd	0,9	0,8	0,9	0,8
Not 19 Fordringar				
Kundfordringar	15,5	15,8	33,5	36,0
Statsbidragfordringar	11,3	6,4	11,3	6,4
Upplupna kommunalskatteintäkter	97,0	138,1	97,0	138,1
Övriga kortfristiga fordringar	20,0	23,6	25,1	29,8
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	28,9	26,3	30,9	29,1
Eliminering koncerntintern fordran			-4,5	-1,4
Summa fordringar	172,8	210,2	193,4	238,0
Not 20 Kortfristiga placeringar				
Not 21 Kassa och bank				
Bank kommun	69,2	120,5	69,2	120,5

MNKR	KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
Outredda returer mm				0,0
Bank förvaltade stiftelser	0,8	0,8	0,8	0,8
Bank dotterbolag *	31,3	9,6	31,3	9,6
Summa kassa och bank	101,3	130,9	101,3	130,9
100 % av Hargs hamns kassa ingår				
Not 22 Eget kapital				
Ingående balans eget kapital enligt fastställd balansräkning	757,3	826,6	1 002,8	1 100,8
Resultatutjämningsreserv	22,3	22,3	22,3	22,3
Förändring obeskattade reserver BR			-0,3	0,0
Årets resultat	69,3	49,7	98,3	74,0
Summa eget kapital	848,9	898,5	1 123,1	1 197,1
Not 23 Avsättning till pensioner, Skandias beräkning				
Ingående avsättning	26,4	26,1	26,4	26,1
Nyintjänad pension	0,0	0,9	0,0	0,9
Pensionsutbetalningar	-1,1	-1,2	-1,1	-1,2
Ränte- och basbeloppsuppräknings	0,3	0,5	0,3	0,5
Förändring löneskatt	-0,1	0,2	-0,1	0,2
Övrigt	0,5	0,8	0,5	0,8
Summa utgående avsättning till pensioner	26,1	27,4	26,1	27,4
Not 24 Andra avsättningar				
Återställande av deponi				
Ingående värde vid årets början	15,9	16,3	15,9	16,3
Nya avsättningar	0,4	0,4	0,4	0,4
Summa	16,3	16,8	16,3	16,8
Avsättningen avser återställande av deponi samt efterbehandlingskontroll. Första delen av deponin beräknades att täckas 2017 till en beräknad utgift om 5,1 mnkr. Den andra delen beräknas täckas 2041.				
Avsättning skadestånd VA-huvudman			0,4	1,0
Avsättning uppskjuten skatt				
Redovisat värde vid årets början	-	-	30,3	42,0

MNKR	KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
Nya avsättningar	-	-	11,3	0,7
Summa	0,0	0,0	42,0	42,6
Summa andra avsättningar	16,3	16,8	58,7	60,3
Not 25 Långfristiga skulder				
Lån i banker och kreditinstitut	470,0	520,0	1 275,4	1 415,9
Anslutningsavgifter och investeringsbidrag	11,0	10,8	37,0	10,8
Lånfristig leasingskuld	42,8	43,3	42,8	72,2
Övriga långfristiga skulder	1,3	1,3	1,3	1,3
Summa långfristiga skulder	525,2	575,4	1 356,6	1 500,2
Uppgifter om lång-och kortsiktig upplåning				
Genomsnittlig ränta	0,0	0,0		
Lån som förfaller inom 0-1 år				
Lån som förfaller inom 1-3 år				
Lån som förfaller senare än 3 år				
Not 26 Kortfristiga skulder				
Kortfristiga skulder till kunder och kreditinstitut	0,2	-0,3	55,5	15,4
Skuld till Renhållningsverksamheten	2,2	0,8	2,2	0,8
Skuld till koncernföretag	31,5	9,9		10,0
Leverantörsskulder	87,6	87,6	124,5	118,8
Moms och punktskatter	2,0	2,6	3,1	2,8
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	14,3	15,8	14,3	15,8
Retroaktiva löner	6,2	6,1	6,2	6,1
Semesterlön	39,9	39,5	39,9	39,5
Kommunalskatteskulder	12,2	0,7	12,2	0,7
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	121,9	163,1	149,7	190,1
Övriga kortfristiga skulder	0,5	10,7	15,9	18,9
Eliminering koncernintern skuld			-5,0	-1,4
Eliminering kassa koncernintern			-29,3	-9,2
Summa kortfristiga skulder	318,4	336,5	389,5	408,3

MNKR	KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
Not 27 Pant och därmed jämförliga säkerheter				
Borgensågande kommunala bolag				
Stiftelsen Östhammarshem	539,2	559,2	539,2	559,2
Östhammar vatten AB	229,2	259,0	229,2	259,0
Hargs Hamn AB	35,4	87,5	35,4	87,5
Övriga borgensåtaganden				
Egna hem och småhus	0,2	0,2	0,2	0,2
Föreningar	4,8	4,8	4,8	4,8
Summa pant och därmed jämförliga säkerheter	808,8	910,7	808,8	910,7

”Östhammars kommun har i juni 2009 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 294 kommuner och regioner som per 2022-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Östhammars kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2022-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 540 357 097 613 kronor och totala tillgångar till 537 006 752 858 kronor. Östhammars kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 573 396 575 kronor (0,29 %) och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 571 379 505 kronor (0,29%). Östhammars insatskapital i kommuninvest per 22-12-31 är 24 119 700 kr.

Not 28 Pensionsförpliktelser som inte tagits upp som skuld eller avsättning				
Ingående ansvarsförbindelse	428,8	415,6	428,8	415,6
Pensionsutbetalningar	-20,8	-20,6	-20,8	-20,6
Nyintjänad pension	0,7	-0,1	0,7	-0,1
Ränte- och basbeloppsuppräkning	5,7	9,0	5,7	9,0
Förändring av löneskatten	-2,6	-3,3	-2,6	-3,3
Ändring av försäkringstekniska grunder	8,4		8,4	
Byte av tryggande	-1,4	0,0	-1,4	0,0
Övrigt	-3,2	-1,7	-3,2	-1,7
Summa utgående ansvarsförbindelse	415,6	398,9	415,6	398,9
Del av ansvarsförbindelsen som tryggats genom försäkring	6,8	6,9	6,8	6,9
Utredningsgrad				
Värde på överskottsfond hos Skandia	14,9	17,7	14,9	17,7
Antal visstidsförordnanden				

MNKR	KOMMUN 2021	KOMMUN 2022	KONCERN 2021	KONCERN 2022
Politiker	3	2	3	2
Tjänstemän	0	0	0	0
Not 29 Övriga ansvarsförbindelser				
Not 30 Finansiell leasing				
Fastigheter				
Totala minimileaseavgifter	44,4	47,8	44,4	47,8
Nuvärde	43,3	45,3	43,3	45,3
Därav betalt i år	13,2	12,0	13,2	12,0
Därav att betala nästa år	13,0	9,9	13,0	9,9
Därav att betala senare	18,2	25,9	18,2	25,9
Maskiner och inventarier				
Totala minimileaseavgifter	15,0	11,2	15,0	11,2
Nuvärde	14,6	10,5	14,6	10,5
Därav betalt i år	2,4	1,6	2,4	1,6
Därav att betala nästa år	5,1	1,8	5,1	1,8
Därav att betala senare	7,5	7,8	7,5	7,8
Not 31 Justering för ej likviditetspåverkande poster				
Planenliga avskrivningar	73,8	74,9	-116,1	113,4
Nedskrivningar av anl.tillgångar	0,0	14,4	-	14,4
Nya avsättningar	0,4	1,7	-2,8	2,9
Återförda avsättningar	-0,3		-0,3	
Resultat rehallningsverksamhet konto 67200	2,0	1,4	2,0	1,4
Summa Justering för ej likviditetspåverkande poster	75,9	92,3	117,2	132,1
Not 31A Övriga likviditetspåverkande poster				
Aktivering av interna poster i investeringsredovisning	1,3		1,3	
Not 32 Kostnad för revision				
Grunduppdrag	0,2	0,2	0,6	0,6
Övriga uppdrag	0,6	0,4	0,6	0,4
Förtroendevalda revisorer	0,2	0,2	0,2	0,2
Summa revision	1,0	0,8	1,4	1,2

Östhammars kommun

Stångörsgatan 10, Box 66 • 74221 Östhammar

Tel: 0173-860 00 • E-post: osthammardirekt@osthammar.se

Hemsida: www.osthammar.se • Orgnr: 212000-0290